

**WƏENU TILU WƏ NA BRI
ZAN
DI ma guri tun
Wəənu tilu Wə na bri Zan DI
ma guri tun na bri dubam
kulu tun mu tuntu**

Zan deen pɔpɔni tɔnɔ kuntu maɲa kalu Rom tiine pa-faru wum na beesti Zezi nɔɔna bam zanzan, ba na wɪ Zezi yɪranɪ mu yɪ ba Yuutu yɪ ba wɔ zuli pa-faru wum di zulə yalɔ na yɪ Wə nyum tun ɲwaanɪ mu.

Maɲa kalu Zan na pɔpɔni tun o wɔ Patimɔsi zoɲo kulu na na kaagi tun yuu ni mu. Ba deen jaan-o ba vu ba yagi jəgə kantɔ ni, o na tɔɔli Wə kwər-ywəɲə kam tun ɲwaanɪ mu.

Zan nan pɔpɔni si o pa Zezi nɔɔna bam na baari si ba ta jigi tɪna, Zezi na wani woɲo maama tun ɲwaanɪ mu.

Tɔnɔ kuntu wɔni nyinyɔru zanzan wura ti na nunji faɲa faɲa Wə twaanɔ tum wɔni. Nimwəəru zanzan wura ti na jigi nyinyɔru. Nimoro barpe lagi ku bri nɪnɛni Wə yɪ lanyɪranɪ fasi mu.

Zan de yigə o bri ni Zezi mu vuri o titi did-o yɪ o pa o pɔpɔni wəənu tuntu (pɔɔrum 1).

O laan ma pɔpɔni twaanɔ turpe o pa Wə kɔgɔ kulu na wɔ Azi-balaja tɪni dirpe dim wɔni tun (pɔɔrum 2-3).

O ta ma bri o na nɛ Wə-sɔɲo wəənu te tun (pɔɔrum 4-5).

O ma daari o bri Zezi na dwani maaru turpe tonɔ kum ni ni te tin (pɔɔrim 6-8),

di malesi na wugi nabwaanɔ turpe te tin (pɔɔrim 8-11),

di o na ne nyinyɔɔɔ turpe weyuu ni te tin (pɔɔrim 12-15).

O ta ma bri We ban-zɔɔɔ kum na su zwi sirpe te tin (pɔɔrim 16).

O ma na tu-kamunu Babilɔni na cɔɔ te tin, didaani ba na cɔɔ sutaani di di kwaga noona te tin (pɔɔrim 17-20).

O ta ma daari o na We lu-duɔɔ kum na yi te tin, yi o ta o wi, Zezi ma buni lele (pɔɔrim 21-22).

Wænu tilɔ Zan na ne tin yi dwi tæri tæri mu, ti maama nan zu da-wɔni mu. Noona nan na ni tonɔ kum kuntu wænu tum kuræ te tin yi yira yira mu. Nan di kuntu di, ku kwær-yu-kamunu kum yi fasti mu: Zezi Krisi mu wani woɔ maama.

Ku nan na yi sutaani na ki wo-balwaarɔ tilɔ maama tin, ku kweelim ni We wú cɔɔ-di di di wo-balwaarɔ tum maama, yi balɔ na ki ba wu-didɔa di We tin wú ta di ywæni DI lu-duɔɔ kum wɔni.

¹ Tɔnɔ kuntu wɔ wænu tum yi kulɔ We na bri Zezi Krisi si o ma bri o tintɔɔna, si ba wani ba lwarɔ kulɔ na manɔ si ku ki lele tin mu. Zezi pe o maleka mu ba Zan wɔlɔ na yi o tintɔɔɔ tin te, yi ka bri-o wænu tum kuntu. ² Zan laan maa pupɔni kulɔ maama o na ne tin o tini, yi o bri ni ku yi We kwæræ mu ni Zezi Krisi na vur-o te tin.

³ Nɔɔnɔ wɔlɔ na karimɩ tɔno kɔntɔ dɩ balɔ na cɛgi tɔno kum wɔ wænu tum yi ba kwɛri ba sɛ-tɩ tɩn jigi yu-yoŋo. Kɔ sunɩ kɔ yi Wɛ kwɛrɛ mɔ, yi maŋa kam yiɔ sɩ wænu tum kɔntɔ sunɩ tɩ ki.

⁴ Amɔ Zan mɔ pɔpɔnɩ tintɔ a pa Zezi kɔgɔ kuni birpɛ kulɔ na wɔ Azi tɩ-niɔ yam wɔnɩ tɩn. Wɛ dɩlɔ na maŋɩ Dɩ wɔra pulim nɩ yi Dɩ ta wɔra zɩm sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn, dɩ Dɩ dɩdɛera barpɛ balɔ na brɩ Dɩ Joro kum dam yi ba zɩgi Dɩ paari yitɩŋu kum yigɛ nɩ tɩn, wɔ pa abam yazurɛ dɩ yu-yoŋo.

⁵ Zezi Kriɩ dɩ wɔ pa abam yazurɛ dɩ yu-yoŋo. Wɔntɔ mɔ yi wɔlɔ na brɩ Wɛ kwɛrɛ kam dɩ cɩga tɩn.

Wɔm mɔ dɛ yigɛ o bi o yagi tɔnɩ.

Wɔntɔ nan ta mɔ yi lɔgɔ baŋa pwa bam maama yuutu.

Zezi soe dɩbam yi o vrɩ dɩbam dɩ lwarim wɔnɩ, o na tɩga yi o jana kam nuŋi tɩn ŋwaanɩ. ⁶ O ma daari o pa dɩbam dɩ tɔgi dɩ di paari, yi dɩ zɩgi o Ko Wɛ yigɛ nɩ dɩ zuli-Dɩ.

Zezi Kriɩ maŋɩ zulɛ dɩ dam sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn. Amina.

⁷ Nii-na, o maa bɩnɩ kunkwænu wɔnɩ.

Nɔɔnɔ maama yi wɔ na-o,

dɩ balɔ na zɔg-o dɩ cicwe tɩn dɩ,

yi lɔgɔ baŋa dwi maama wɔ ta keerɛ o tum dɩm ŋwaanɩ.

Kɔ yi cɩga mɔ. Amina.

⁸ Yuutu Baŋa-Wɛ mɔ wɩ: «Amɔ mɔ yi pulim dɩ gurim.»

Dɩntɔ mɔ yi dɩlɔ na maŋɩ Dɩ wɔra pulim nɩ,

yi Dɩ ta wɔra zɩm

sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn.

Zezi na vuuri o titi di Zan te tin

⁹ Amɔ Zan yi abam ko-bu mu, yi a togi a na yaara nɛɛɛni abam di na nɛ yaara te tin. A nan ta togi di abam di a wɛli Wɛ paari dim wɔni, yi a togi a na baari, di na ŋwi di Zezi tin ŋwaani. A na tooli Wɛ kwɛrɛ kalɔ Zezi na vuuri-ni tin ŋwaani mu ba jaani amɔ ba vu ba yagi Patimɔsi zoŋo kulɔ na na kaagi tin yuu ni. ¹⁰ De dilɔ na yi siun de tin ni mu Wɛ Joro kum tu amɔ te di dam. Amɔ ma ni kwɛr-dia na ŋɔɔni a kwaga ni, ni nɔɔnɔ na wui nabɔnɔ te tin. ¹¹ Kwɛrɛ kam ma ŋɔɔni ka wi: «Pɔpɔni kulɔ maama nmɔ na wɔ na tin n ki tɔnɔ wɔni, si n tɔŋi-ku n pa Zezi kɔgɔ kulɔ na wɔ tɔni dirpe dim wɔni tin. Tɔni dim kɔntɔ yira mu yi:

Efɛzi, Simirini, Pɛergam, Tiyatiiri,
Sariɔsi, Filadelfi, di Lawodise.»

¹² Amɔ ma pipiri si a nii wɔɔ mu ŋɔɔni di amɔ. A ma na sɛbu-sɛŋa min-zwɛɛnu tirpe, ti ziga.

¹³ Wɔlɔ na zigɔ ti titari ni tin nyi di nabiinu mu. O ma zu gwar-didɔrɔ o di o napra ni, yi o daari o vɔ sɛbu-sɛŋa kilɔ o nyɔɔni ni.

¹⁴ O yuuywe maa tiini si puuri cari cari ni lɔŋɔ te.

O yiɛ maa nyi ni min-vɔgɔ te.

¹⁵ O napra maa nyɔna ni ba na ki can-na mini ni yi ku nyɔni te tin.

O kwɛrɛ maa dwana ni na-fara na cuuri te tin.

¹⁶ O maa ze calɔwi sirpe o jazim ni.

Sɔ-lɔŋɔ kulɔ na tiini ku jigɔ ni yi ku yi niɛ yale tin maa nuŋi o ni ni.

O yibiyɛ maa nyɔna ni wia na tiini ka nyɔni te tin.

17 Amɔ na ne-o kɔntɔ tɪn, a ma tɔ o yigə nɪ, nɪ a tɪgɪ mɔ te. O ma kwe o jazɪm o danɪ a baɲa nɪ yɪ o wɪ:

«Yɪ ta n kwari fɔɔnɪ,
sɪ amɔ mɔ yɪ pulim dɪ gurim.

18 Amɔ yɪ ɲwɪa tu mɔ.

Amɔ ya tɪgɪ mɔ,
yɪ a joori a bi a jɪgɪ ɲwɪa
sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn.
A jɪgɪ dam tɔɔnɪ dɪ curu baɲa nɪ.

19 Nan pɔpɔnɪ wəənu tɪɔ nɔmɔ na ne tɪn. Kɔ na yɪ wəənu tɪɔ na wɔra tɪ kɪ lele tɪn, dɪ tɪɔ na lagɪ tɪ ba ti kɪ tɪn dɪ, pɔpɔnɪ tɪ maama n tiɲi.

20 Amɔ wɔ bri nɔmɔ calɪcwɪ sɪrpe sɪm nɔmɔ na ne amɔ jazɪm nɪ tɪn dɪ səbu-sɪɲa min-zwəənu tɪrpe tɪm kuri na yɪ te tɪn. Calɪcwɪ sɪrpe sɪm bri Wɛ tɪntɔɲna balɔ na nii Wɛ-di sɪrpe sɪm nɔɔna bam baɲa nɪ tɪn mɔ. Kɔ daari min-zwəənu tɪrpe tɪm dɪ bri Wɛ-di sɪrpe sɪm nɔɔna bam tɪtɪ mɔ.»

2

Kwərə kalɔ Zezi na pe Efɛɛzi tiinə kɔgɔ kɔm tɪn

1 Wɔɔɔ na nyɪ dɪ nabiinu tɪn daa ma ta dɪ amɔ o wɪ: «Nan pɔpɔnɪ tɔnɔ n pa Wɛ tɪntɔɲnɔ wɔɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔɔɔ na wɔ Efɛɛzi nɪ tɪn. Pɔpɔnɪ nɪ:

Taanɪ dɪntɔ nunɪ wɔɔɔ na ze calɪcwɪ sɪrpe sɪm o jazɪm nɪ yɪ o kwəri o wɔ səbu-sɪɲa min-zwəənu tɪrpe tɪm tɪtari nɪ o ve tɪn te mɔ.

2 Amɔ ye kɔɔɔ maama abam na kɪ tɪn. Amɔ ye abam na tiini á ɕɛ dɪ tɪtɔɲɪ dɪm dɪ pu-dɪa yɪ á wɔ yagɪ te tɪn. Amɔ ta ye nɪ abam ba se sɪ

nɔn-balwaarɔ na lanja ba zɔ abam titari. Kɔ na yɛ balɔ na paɪ ba yɛ Wɛ tintɔɔna yɛ ba yagɪ ba dai tɪn, a ye nɪ abam yɛni á maani-ba á nii, yɛ á lwarɪ nɪ ba yɛ vwa-nyɪna mu. ³ Abam jɪɪ pu-dɪa lanyɪranɪ. Abam ne yaara amɔ nɔwaanɪ, yɛ á tiini á vɔ á wɔ sɪ á yɛ ga baari.

⁴ Kɔ daari, amɔ nan lagi a ta abam yɪra woɔo kɔlɔ na wɔ manɪ tɪn mu. Abam daa ba soe amɔ nɪ pulim nɪ kɔ na yɛ te tɪn. ⁵ Bɔɔɪ-na á nii, abam dɛɛn ya na yɛ te yɛ á daa dai kɔntɔ tɪn. Lɛni-na á wɔbɔɔa, sɪ á daari á taá kɪ lanyɪranɪ nɪ abam na puli á kɪ te tɪn. Kɔ na dai kɔntɔ, amɔ wɔ ba a li á min-zoɔo kɔm kɔ jɛgɛ nɪ. Nan lɛni-na á wɔ, sɪ kɔ yɛ kɪ kɔntɔ. ⁶ Kɔ daari abam kwaanɪ dɪ á na culi kikiɛ yalɔ nɔɔna balɔ ba na bæi nɪ Nikolayiti tɪn na kɪ tɪn. Amɔ titɪ dɪ culi ba na kɪ te tɪn.

⁷ Nɔɔnɔ maama nan kwaanɪ o pɔri o zwa, sɪ o cɛɪ Wɛ Joro kɔm na te kɔlɔ dɪ Zezi nɔɔna bam tɪn. Wɔlɔ maama na wani balɔɔ tɪn, amɔ wɔ pa kɔntɔ tu cwɛɔ sɪ o zɔ Wɛ-sɔɔo kɔm wɔ o di tiu kɔlɔ biɛ na paɪ nɔwɪa tɪn.»

Kwɛrɛ kalɔ Zezi na pɛ Simirini tiina kɔɔo kɔm tɪn

⁸ «Pɔpɔnɪ tɔno n pa Wɛ tintɔɔnɔ wɔlɔ na nii Zezi kɔɔo kɔlɔ na wɔ Simirini nɪ tɪn. Pɔpɔnɪ nɪ: Taani dɪntɔ nɔɔɪ wɔlɔ na yɛ pulim dɪ gurim tɪn te mu. Wɔntɔ nan ta mu yɛ wɔlɔ na tɪɪ yɛ o jooɪ o bi o jɪɪ nɔwɪa tɪn.

⁹ Amɔ nan ye abam na yaari te tɪn. A ye nɪ yinigɛ jɪɪ abam. Kɔ daari abam yɛ nadunɔ mu Wɛ yigɛ nɪ. Kɔ na yɛ balɔ na paɪ ba yɛ Zwifɛ yɛ ba yagɪ ba dai tɪn, amɔ ye ba na yaali abam te

tun. Bantu nan yi sutaani noona mu. ¹⁰ Yi taá kwari fubni di abam na wó na cam te tun. Nii-na, sutaani lagi di pa ba ja abam badaara ba pi, si di manji abam di nii. Abam nan wó na cam si ku manji di da fugə. Ba na manji ba ki abam si ku yi á tɔbni di, si á ta taá jigi wɔ-dɔɔba di amu. Abam na ki kontu, amu wó pa abam pɛeri, ku na yi ŋwɔa kalu na ba ti tun Wɛ tee ni.

¹¹ Noonu maama nan kwaanɔ o puri o zwa, si o cəgi Wɛ Joro kum na te kulɔ di Zezi noona bam tun. Wɔlɔ maama na wani balɔɔ tun, tɔbni dɔlɔ na yi bile tu tun daa bá wan-o di ja.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Pɛergam tiinə kɔgɔ kum tin

¹² «Pupɔni tɔnɔ n pa Wɛ tuntɔŋnɔ wɔlɔ na nii Zezi kɔgɔ kulɔ na wɔ Pɛergam ni tun. Pupɔni ni: Taani dintu nunji wɔlɔ na jigi sɔ-lɔŋɔ kulɔ na tiini ku jigi ni yi ku yi niə yale tun te mu.

¹³ Amu ye abam na zɔbri mɛ tun. Sutaani mu te je sim kontu. Nan di kontu di, abam ta wɔ yagi amu. Antipasɔ dɛɛn kwaanɔ o bri noona amu cɔga kam di o wɔ maama mu. Ba ma gu-o abam tee ni, sutaani na zɔbri je sɔlɔ ni tun. Nan di kontu na manji ku ki tun di, abam daa ta wɔ yagi amu.

¹⁴ Amu nan lagi a ta abam yɔra wɔŋɔ mu. Noona mu wɔ abam wɔni, ba na sɛ zaasɔm dɔlɔ na yi Balam nyim tun. Faŋa faŋa tun wɔntu mu bri Pɛ Balaku yi o sugi Yisɔrayeli tiinə o pa ba tu tusim wɔni. Ba ma di jwənə wɔdiiru, yi ba daari ba cɔgi noona kaana. ¹⁵ Nikolayiti zaasɔm dɔm di nan yi kontu mu. Noona badaara mu wɔ á wɔni ba di na tɔgi zaasɔm dɔm kontu. ¹⁶ Nan ləni-na á

worɔ. Ku na dai kontɔ, amɔ wɔ ba abam te lila, yi aá li sɔ-lɔŋɔ kulɔ na wɔ a ni ni tin a ma ki jara didaanɔ ba.

¹⁷ Nɔɔnɔ maama nan kwaanɔ o pɔrɔ o zwa, si o cɛgi Wɛ Joro kum na te kulɔ dɔ Zezi nɔɔna bam tin. Wɔlɔ maama na wanɔ balɔɔ tin, amɔ wɔ pa kontɔ tu Wɛ wɔdiu kulɔ yiri na yi <Maanɔ> yi ku sɛgi nabiinɛ yigɛ ni tin si o di. Ku wɛli da, amɔ wɔ kwe kandwɛ-pɔŋɔ a pa kontɔ tu, yiri-dɔɔrɔ na pɔpɔnɔ kandwɛ dɔm kontɔ banɔ ni yi nɔɔn-nɔɔnɔ yɛri-dɔ, ku na dai wɔlɔ na jɔŋi-dɔ tin yiranɔ.»

Kwɛrɛ kalɔ Zezi na pɛ Tiyatiiri tiina kɔŋɔ kum tin

¹⁸ «Pɔpɔnɔ tɔnɔ n pa Wɛ tuntɔŋnɔ wɔlɔ na nii Zezi kɔŋɔ kulɔ na wɔ Tiyatiiri ni tin. Pɔpɔnɔ ni: Taanɔ dɔntɔ nunɔ Wɛ Bu wɔm te mɔ. Wɔntɔ yiɛ mɔ nyi dɔ min-vɔgɔ, yi o napra nyina ni can-na te.

¹⁹ Amɔ ye kulɔ maama abam na ki tin. Amɔ ye abam na jigi sono yi á kwɛri á jigi wɔ-dɔdɔa dɔ Wɛ te tin. Amɔ ye abam na tɔŋi á wɛli nɔɔna, dɔ á na jigi pu-dɔa te tin dɔ. A nan ta ye abam na tiini á tɔŋi te lele kontɔ ku dwɛni á ya na manɔ á tɔŋi tite pulim ni tin.

²⁰ Ku daari a lagɔ a ta abam yira wɔŋɔ mɔ. Abam yɛni á yagi cwɛŋɛ á pa kaanɔ wɔlɔ yiri na yi Zezabelɔ yi o paɔ o yi Wɛ nijɔŋnu tin mɔ ganɔ amɔ nɔɔna bam o paɔ ba tusɛ. O ma pa ba ki boorim, yi ba daari ba di jwɛnɛ wɔdiiru. ²¹ Amɔ nan pɛ wɔntɔ manɔ mɔ si o lɛni o wɔ dɔ o kikiɛ yam. O ma wɔ sɛ si o yagi o kikiɛ yam. ²² Nii-na, amɔ wɔ pa o tɔ yawɔ yi o daa bá wanɔ o zanɔ

wɛɛni. Balɔ maama na ki boorim did-o tin wó yaari si ku ɛ ba yira ni. Ba na wɔ lani ba wɔru di ba kikiə yam ba na togi did-o ba ki tin, amɔ wó cɔgi-ba. ²³ Aá pa tɔni ja balɔ na ɛ o zaasim dim tin, si Zezi nɔɔna bam maama lwarɔ ni amɔ mu yi wɔlɔ na sɔni a ye nabiinə bicara di ba wɔbɔɔa tin. Amɔ wó ki abam didɔa didɔa si ku manɔ di á kikiə na yi te tin.

²⁴ Ku daari, abam badonnə balɔ na wɔ Tiyatiiri ni yi á wɔ togi kaani wɔm kuntu zaasim dim, yi á ba lagi si á lwarɔ sɔtaani zaasim dilɔ na səgi tin, amɔ daa ba jigi kulɔkulɔ si a ta di abam ni á ki. ²⁵ Á nan taá jigi abam na manɔ á jigi te tin, si ku vu ku yi manɔ kalɔ a na wó ba tin.

²⁶ Wɔlɔ maama na wani balɔɔo yi o togi amɔ cwəɔɔə kam yi o wɔ yagi-ka tin, amɔ wó pa kuntu tu dam si o taa te lɔgɔ bəɔa dwi tiinə maama. ²⁷ Oó ta nii ba bəɔa ni, yi o jigi luu nacəgə o jɔɔa ni si o maa cɔgi nɔn-balwaaru, nɔnɛni nɔɔnɔ na magi kambɔ o ciɔgi te tin. ²⁸ Kuntu mu yi dam dilɔ amɔ Ko na manɔ o kwe o ki a jɔɔa ni tin. Amɔ wó daari a pa-o tituti calɔɔa kalɔ na nyuni tin.

²⁹ Nɔɔnɔ maama nan kwaani o purɔ o zwa, si o cəgi Wɛ Joro kum na te kulɔ di Zezi nɔɔna bam tin.»

3

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Sarɔdesɔ tiinə kɔgɔ kum tin

¹ «Pɔpɔni tɔnɔ n pa Wɛ tintɔɔnɔ wɔlɔ na nii Zezi kɔgɔ kulɔ na wɔ Sarɔdesɔ ni tin. Pɔpɔni ni:

Taaní dín̄t̄v̄ n̄n̄j̄i w̄s̄l̄v̄ na te W̄e d̄i d̄eera barpe bam yí o kw̄ari o j̄iḡi cal̄cw̄i s̄irpe s̄im o j̄ūja n̄i t̄in te m̄v̄.

Am̄v̄ ye kul̄v̄ maama abam na k̄i t̄in. Abam ȳir̄i zān̄i k̄v̄ pa n̄oona būn̄i n̄i á j̄iḡi ŋw̄ia m̄v̄ W̄e tee n̄i, yí abam nan nyí d̄i twa m̄v̄ te W̄e yiḡə n̄i. ² A n̄e n̄i abam na ŋw̄i te t̄in daa ta w̄v̄ yí W̄e w̄ob̄ūja. K̄unt̄v̄ ŋwaan̄i, kwaan̄i-na á zān̄i s̄i á c̄i á t̄it̄i, s̄i á ta na j̄iḡi kul̄v̄ fin̄f̄in̄ t̄in daa yí zān̄i k̄v̄ ba k̄v̄ c̄oḡi k̄v̄ t̄i. ³ Nan guli-na ba na br̄i abam W̄e cw̄əŋə d̄i á na n̄i kul̄v̄ ka w̄on̄i t̄in, s̄i á kwaan̄i á taá t̄oḡi-ka. L̄əni-na á w̄ur̄v̄ d̄i á k̄əm-balwaar̄v̄ t̄im. K̄v̄ na dai k̄unt̄v̄, am̄v̄ w̄v̄ ba a dar̄i abam n̄i ŋw̄īn̄v̄ te, yí á bá l̄war̄i māja kam am̄v̄ na w̄v̄ ba t̄in.

⁴ K̄v̄ daari abam badaara na w̄v̄ Sar̄id̄es̄i k̄oḡo k̄um w̄on̄i t̄in k̄i lanȳiran̄i. Ba c̄iḡi ba t̄it̄i d̄i wo-diḡiru. Am̄v̄ w̄v̄ pa ba z̄v̄ gwar-pw̄ə̄nu yí ba taa t̄oḡi d̄i am̄v̄. Bant̄v̄ yí bal̄v̄ na mān̄i d̄i k̄unt̄v̄ t̄in m̄v̄. ⁵ W̄s̄l̄v̄ maama na wan̄i bal̄ōo t̄in w̄v̄ z̄v̄ gwar-pw̄ə̄nu t̄int̄v̄ dōŋ. Am̄v̄ daa bá saari k̄unt̄v̄ tu ȳir̄i W̄e-s̄əŋə ŋw̄ia t̄on̄o k̄um w̄on̄i. Am̄v̄ nan w̄v̄ ta jaja a Ko W̄e d̄i D̄i males̄i s̄im yiḡə n̄i, n̄i w̄ont̄v̄ yí am̄v̄ n̄oona m̄v̄.

⁶ N̄oona maama nan kwaan̄i o p̄ur̄i o zwa, s̄i o c̄əgi W̄e Joro k̄um na te kul̄v̄ d̄i Zezi n̄oona bam t̄in.»

Kw̄ərə kal̄v̄ Zezi na p̄e Filad̄el̄fi tiin̄ə k̄oḡo k̄um t̄in

⁷ «P̄ur̄on̄i t̄on̄o n̄ pa W̄e t̄int̄v̄ŋ̄v̄ w̄s̄l̄v̄ na nii Zezi k̄oḡo kul̄v̄ na w̄v̄ Filad̄el̄fi n̄i t̄in. P̄ur̄on̄i n̄i:

Taaní dín̄t̄v̄ n̄n̄j̄i w̄s̄l̄v̄ na yí w̄v̄-poŋo tu d̄i c̄iga tu t̄in te m̄v̄. W̄ont̄v̄ m̄v̄ ze borbu w̄s̄l̄v̄ W̄e

dɛɛn na goni ni si Dɪ pa Pɛ Davidi naa tɪn. O na pɔri, nɔɔn-nɔɔnu bá wanti o pi. O nan daa na pi di, nɔɔn-nɔɔnu bá wanti o pɔri.

⁸ Amɔ ye kulɔ maama abam na ki tɪn. Nii-na, amɔ pɔri cwɛŋɔ mu abam yigɔ ni, yi nɔɔn-nɔɔnu bá wanti-ka o ci. Amɔ ye ni abam dam ba daga, yi á taá kwaanɪ á ki amɔ zaasum dim á bicara ni, yi á wɔ səgi amɔ yiri dim. ⁹ Ku na yi balɔ na paɪ ba yi Zwifɔ yi ba yagi ba dai tɪn, ba wɔ sutaani cwɛŋɔ wɔni mu yi ba fɔ vwan. Amɔ wó pa ba ba ba kuni doonɔ abam yigɔ ni, yi baá lwarɪ ni amɔ soe abam. ¹⁰ Abam na se amɔ ni dim di pu-dia á cam wɔni tɪn ŋwaanɪ, amɔ wó li abam yaara yalɔ na wó ba ya manɪ lugɔ banɔ nabiinɔ maama tɪn wɔni.

¹¹ Amɔ ma biɪni lele. Á nan fɔgi á taá jigi á na manɪ á jigi te tɪn, si nɔɔn-nɔɔnu yi wanti o ci pɛɛri dilɔ á na lagi á jonɪ Wɛ tee ni tɪn. ¹² Wɔlɔ maama na wanti balɔɔ tɪn, amɔ wó pa kuntu tu ji nɪnɛɛni digɔ wɔ ywe amɔ Ko Wɛ soŋɔ kum ni, yi o daa bá nunɪ da manɔ di manɔ. Amɔ wó daari a pɔpɔni amɔ Ko Wɛ yiri dim di Dɪ tɪv kum yiri dim kuntu tu yira ni. Wɛ tɪv kum kuntu mu yi Zeruzalem-dɔŋɔ kulɔ na lagi ku nunɪ weyuu ni amɔ Ko Wɛ te ku ba tɪn. Amɔ ta wó pɔpɔni amɔ yiri-dɔɔri dim kuntu tu yira ni.

¹³ Nɔɔnu maama nan kwaanɪ o pɔri o zwa, si o cəgi Wɛ Joro kum na tɛ kulɔ di Zezi nɔɔna bam tɪn.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Lawodise tiina kɔgɔ kum tɪn

14 «Pupunu tonɔ n pa We tuntɔhɔ wɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kulɔ na wɔ Lawodise ni tun. Pupunu ni:

Taanɔ dɔntɔ nunɔi wɔɔ yɔri na yɔ <Amina> yɔ o tɔɔɔ We kwɛrɛ kam dɔ cɔga tun te mu. We na ki kulɔ maama tun de wɔntɔ jɔna mu.

15 Amu ye kulɔ maama abam na ki tun. Abam ba tɔgi amu dɔ á wɔ maama, á nan bá yagi-nɔ dɔ. Á ya na tɔgi cwɛhɛ dɔdɔa, kɔv ta lana ku garɔ á na tɔgi sɔ maama tun. 16 Á nan na ba jɔgi wɔbɔhɔ-dɔdɔwɔ dɔ amu tun, a lagɔ a vɔn abam, nɔnɛnɔ nɔɔnɔ na twɔ na-bulu o ni nɔ o yagi te tun mu. 17 Abam yɛni á tɛ nɔ, á yɔ nadunɔ mu kulɔkulɔ wɔ muri abam. Á nan wɔ lwarɔ nɔ á yɔ zɔra mu hwanɔ yɔranɔ. Á nyɔ dɔ loorɛ mu, yɔ yinigɛ jɔgi abam, yɔ á kwɛri á yɔ lilwɛ. Á maa ta yɔ kalambwɛɛlu dɔ. 18 Kɔntɔ hwanɔ, ba-na amu te sɔ á yɛgi sɛbu-sɔna kalɔ ba na wɔgi mini nɔ yɔ ka nyɔnɔ tun. Kɔntɔ mu wɔ pa á sɔnɔ á taá yɔ nadunɔ cɔga cɔga We yigɛ nɔ. Ba-na á yɛgi gwar-pwɛnɔ dɔ amu tee nɔ á zɔ sɔ tɔ kwɛli á cavɔra yam, dɔ yɛ tɔu kulɔ á na wɔ dɔ á yɛ nɔ sɔ ya taa nɔ tun. 19 Amu na soe balɔ tun, a yɛni a kaanɔ-ba mu, yɔ a daari a vanɔ ba zwa. Nan lɛni-na á wɔrɔ á yagi kɛm-balwaarɔ tun, sɔ á daari á taá tɔgi We cwɛhɛ lanyɔranɔ. 20 Nii-na, amu zɔgi digɛ ni nɔ mu a kɔkɔga. Wɔɔ maama nan na ni amu kwɛrɛ yɔ o ba o pɔri cwɛhɛ o pa-nɔ tun, amu wɔ zɔ kɔntɔ tu te, yɔ dí jɛni daanɔ dí di wɔdiu. 21 Wɔɔ maama na wanɔ balɔɔ tun, amu wɔ pa kɔntɔ tu cwɛhɛ sɔ o tɔgi o jɛni amu paari jɛhɛ kam je nɔ, nɔnɛnɔ amu dɔ na wanɔ balɔɔ yɔ a

togi a jəni a Ko Wε paari jəŋə kam je ni te tɪn.

²² Nɔɔnɔ maama nan kwaani o puri o zwa, si o cəgi Wε Joro kum na tε kulɔ dɪ Zezi nɔɔna bam tɪn.»

4

Zan yi na nε wəənu tɪlɔ Wε-sɔŋɔ ni tɪn

¹ Kuntɔ kwaga ni amɔ daa na nε kulɔ a wəli da tɪn mɔ yi a nε digə ni mɔ na puri Wε-sɔŋɔ ni. A daa ma ni kwərə kalɔ ya na maŋi ka ŋɔɔni dɪ amɔ tɪn, yi ka nyi dɪ ba na tiini ba wui nabɔɔ te tɪn. Kwərə kam ma ta ka wɪ: «Diini n ba yoba seeni, si a bri nmɔ wəənu tɪlɔ na lagi ti ba ti ki tɪn.»

² Kwərə kam na tagi kuntɔ tɪn, Wε Joro kum ma da kɔ ba amɔ te dɪ dam. Amɔ ma na paari jangɔŋɔ na zigi Wε-sɔŋɔ ni, yi a na wɔlɔ na je kɔ baŋa ni tɪn. ³ Wɔlɔ na je da tɪn maa tiini o nyɪna, ni kandwa-ŋɔna yalɔ na nyɪni pilɔ pilɔ yi ya yiri yi Zasiri tɪn, dɪ yalɔ na sɪni cwɛn cwɛn yi ya yiri yi Sardani tɪn. Manlaa-taŋa maa kaagi paari jangɔŋɔ kum, yi ka nyɪna nɪɛɛni kandwa-ŋɔna yalɔ na nyɪni yi ya yiri yi Emerɔdi tɪn. ⁴ Jangwaanɔ fiinle-tɪna laan maa zigi ti gilimi paari jangɔŋɔ kum kuntɔ. Nakwa fiinle-bana maa je ti baŋa ni ba na zu gwar-pwəənu, yi ba daari ba pu səbu-sɪŋa yipwi. ⁵ Pooni dɪ sɔɔ ma nunji paari jangɔŋɔ kum na wɔ mε tɪn, ni dɔa na pipɪla ka бага ka wuuri te tɪn. Min-vurɔ tirpε maa wɔ paari jangɔŋɔ kum yigə ni ti di bilim bilim. Tɪntɔ mɔ bri Wε dɪdɛera barpε bam na yi te tɪn. ⁶ Kɔ maa nyi dɪ nɪnɔ mɔ

tigi paari jangonjo kum yigə ni, yi ku nyuna ni niu na yi te tin.

Wəənu tina ti na ηwi maa zigi ti gilimi paari jangonjo kum. Ti yigə di ti kwaga maama maa yi yiə yiranı.

⁷ Dayigə wonjo kum ma nyi ni nyonjo te.

Kulɔ na ki tile tin maa nyi di nabala.

Kulɔ na ki titɔ tin yigə maa nyi di nabiinu yigə te.

Kulɔ na ki tina tin maa nyi di kalon-zonjo na jaanı te tin.

⁸ Wəənu tim kuntu maama jigi vwana yardu yardu mu. Ti yira yam maama maa yi yiə yiranı, ti yigə di ti kwaga maama. Wia di titı maama ti ba doə, yi ti zuli We ti wi:

«Dam-foro Tu Baŋa-We mu yi wɔ-ponjo tu, wɔ-ponjo tu, wɔ-ponjo tu.

O maŋi o wura pulim ni mu, yi o ta wura zim

si ku taa ve maŋa kalɔ na ba ti tin.»

⁹ Wəənu tina tɔɔ na ηwi tin yəni ti zuli wulɔ na je paari jangonjo kum baŋa ni tin, yi ti tee-o, yi ti kwəri ti ki-o le. Wuntu mu yi wulɔ na jigi ηwia si ku taa ve maŋa kalɔ na ba ti tin.

¹⁰ Wəənu tim na yəni ti ki kuntu, nakwa fiinlebana bam di yəni ba kuni doonə wulɔ wum o na je paari jangonjo kum baŋa ni tin yigə ni ba zul-o. Wuntu mu jigi ηwia si ku taa ve maŋa kalɔ na ba ti tin. Ba ma daari ba puri ba səbu-siŋa yipwi sim ba tiŋi o paari jangonjo kum yigə ni ba ma zul-o, yi ba te ba wi:

¹¹ «Dibam Yuutu Baŋa-We,

nmɔ sını n maŋi di zulə di tiə di dam.

Benwaanti nmu mu ki wænu maama,
 yi ku yi nmu wubuŋa mu laga yi n ki-ti,
 yi n pa ti wura.»

5

*Zezi Krisi na yi We Pɛlbu wɔm tin mu wani
 tonɔ kum o puri*

¹ Amu laan ma na tonɔ ku na pri ku wɔ wɔlɔ wɔm na je paari jangɔŋɔ kum baŋa ni tin jazim ni. Tonɔ kum yigə di ku kwaga maama pɔpɔni mu. Ba ma mæni ku ni dum di maaru kuni burpe.

² A ma daari a na We maleka kalu na dana tin, yi ka tooli di kwær-dia ka wi: «Wɔɔ mu yi si o wani o dwani maaru tilu na mæni tonɔ kum ni dum ni tin, si o daari o puri-ku?»

³ Nɔɔn-nɔɔnu tæri We-sɔŋɔ ni naa tɔga baŋa ni naa curu ni, o na wɔ wani o puri tonɔ kum si o daari o karimi-ku. ⁴ A wɔ ma tiini ku cɔgi di ba na wɔ nɛ nɔɔnu wɔlɔ na yi si o puri tonɔ kum si o daari o karimi-ku tin. ⁵ Nakwa fiinle-bana bam wɔ diduɔa ma ta di amu o wi: «Yi pa n wɔ cɔgi. Nii, Zuda dwi tu wɔlɔ ba na bæi ni Zuda nyonɔ yi o yi Pɛ Davidi naa tin mu wani o dɔna maama, yi wuntu yi si o puri tonɔ kum ni maaru tirpe tin.»

⁶ Amu daa ma na Pɛlbu, o na zigɔ paari jangɔŋɔ kum di wænu tina tilu na ŋwi tin di nakwa bam titari ni. O maa nyi ni ba ya gu-o mu te. O jigɔ nya yarpe mu didaani yiə yarpe. O yiə yarpe yam mu bri We didɛera barpe bam, yi bantɔ mu We tɔŋɔ lugu baŋa je sim maama ni.

7 Pɛlbu wɔm laan ma vu wɔlɔ na je paari jangɔɔ kum baɲa ni tin te, o joɲi tɔno kum na wɔ o jazim ni tin. 8 O na joɲi-kɔ kuntu tin, wəənu tina tɔlɔ na ɲwi tin dɪdaani nakwa fiinle-bana bam ma kuni doonə o yigə ni. Ba maama dɪdɔba dɪdɔba maa jɪgɪ kɔno, yɪ ba ze səbu-sɪɲa zwɪ sɪ ni na su dɪ wəənu tɔlɔ ba na zwe yɪ tɪ lwəm ywənə tin. Lwəm dɪm kuntu mu bri Wɛ noɔna bam na warɪ-Dɪ te tin.

9 Ba ma daari ba leeni ləɲ-dɔɲa ba zuli Pɛlbu wɔm ba wɪ:

«Nmɔ yɪ sɪ n joɲi tɔno kum,
sɪ n daari n dwanɪ kɔ maarɔ tum.
Bɛɲwaanɪ ba ya gɔ nmɔ,
yɪ nmɔ jana kam na nuɲi tin ɲwaanɪ mu n mɛ
n ɲwi nabiinə lwarim jɪni,
yɪ n joɲi-ba n kɪ Wɛ jɪɲa ni.
Balɔ nmɔ na joɲi tin nuɲi
nabiinə dwi maama wɔni,
dɪ taana dwi maama wɔni,
dɪ tɪni dwi maama wɔni,
dɪ je təri təri mu,

10 yɪ nmɔ pa ba tɔgɪ ba di paari,
yɪ ba zɪgɪ dɪ Yuutu Wɛ yigə ni ba zuli-Dɪ.
Ba ma wú ta te nabiinə lɔgɔ baɲa ni.»

11 Amɔ daa ma nii a na Wɛ malest kɔgɔ zanzan,
yɪ a ni sɪ kwəri. Sɪ daga lanyɪranɪ, sɪ yɪ kuni murrɔ zanzan murrɔ yirrr mu. Sɪ maa zɪgɪ sɪ gilimi paari jangɔɔ kum, dɪdaani wəənu tina tɔlɔ na ɲwi tin dɪ nakwa bam. 12 Sɪ laan ma leeni baɲa baɲa sɪ wɪ:

«Pɛlbu wɔm ba na gɔ tin sunɪ o manɪ sɪ o joɲi
paari dɪ dam dɪ nadunni dɪ swan dɪ baari,

ku wɛli di zulɛ di tiɛ.»

¹³ Amɔ daa ma ni wɛɛnu tɩɩ maama na wɔ Wɛ-sɔŋɔ ni di tɩɩ maama na wɔ lɔɔɔ baŋa ni di curu ni tɩn, ku wɛli di tɩɩ maama na wɔ na-fara wɔni tɩn di. Wɛɛnu tɩɩ maama Wɛ na ki tɩn ma leeni ti wi:

«Wɔɩ na je paari jangɔŋɔ kɔm baŋa ni tɩn di
Pɛɩbu wɔm maŋi di paari di tiɛ di zulɛ di
dam,

si ku taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn.»

¹⁴ Wɛɛnu tɩna tɩɩ na ŋwi tɩn ma wi: «Amina, ku yi kɔntɔ mɔ.» Ku daari nakwa bam ma kuni doonɛ ba zuli Wɛ.

6

Pɛɩbu wɔm na puli si o puri tɔnɔ kɔm te tɩn

¹ Amɔ daa ma nii a na Pɛɩbu wɔm laan na puli si o puri tɔnɔ kɔm tɩn. O ma dwanɩ dayigɛ maa kulɔ na mɛɛni tɔnɔ kɔm ni dɩm tɩn. Amɔ ma ni wɛɛnu tɩna tɩɩ na ŋwi tɩn didɩba kwɛrɛ na dwana ni dɩba na mumunɛ te tɩn, yi kwɛrɛ kam ta ka wi: «Ba yo.»

² Amɔ ma nii a na sisɛŋ-pwɛŋɛ. Wɔɩ na dɔɔɩ ka baŋa ni tɩn maa ze taŋa. Ba ma pu paari yipugɛ o yuu ni. O ma nunji di dam, si o vu o magɩ jara o wani.

³ Pɛɩbu wɔm daa ma dwanɩ maa kulɔ na ki tile tɩn. A ma ni wɛɛnu tɩna tɩɩ na ŋwi tɩn tile tu wɔm na tagɩ o wi: «Ba yo.»

⁴ Amɔ daa ma na sisɛŋɛ kadoŋ ka na nunji, yi ka yi nasɩŋa muri muri. Wɔɩ na dɔɔɩ ka baŋa ni tɩn ma jonji dam si o ba o li ywɛɛni lɔɔɔ baŋa ni, si nɔɔna bam taa magɩ jara ba gɩ daani. Ba ma kwe sɩ-lɔŋɔ ba ki o jɩŋa ni.

⁵ Pɛlbu wɔm daa ma dwanɩ maa kulɔ na kɩ tɩtɔ tɩn. A ma ni wɛɛnu tɩna tɩɔ na ŋwɩ tɩn tɩtɔ tu wɔm na tagɩ o wɩ: «Ba yo.» A ma nii a na sisɛŋ-zwɛnɛ. Wɔɔ na dɔgɩ ka baŋa ni tɩn maa ze luu kulɔ ba na maa maŋɩ duuni ba nii tɩn. ⁶ Amɔ ma ni dwanɩm wɛɛnu tɩna tɩɔ na ŋwɩ tɩn tɩtari ni ni kwɛrɛ te ka wɩ:

«Nɩ́ ma n dɛ wɔni ŋwɩɔ maama mɔ n yɛgi mɩna
 zɔŋ-biɛ yi didɔa yɩranɩ má,
 yi n ta wɔ́ daari n kwe n dɛ wɔni ŋwɩɔ maama
 di mɔ n ma n yɛgi kamaana zɔŋ-bi sɩtɔ má
 má.

Kɔ daari kɔ na yi nugɛ di sana,
 yi danɩ tintɔ sɛbu.»

⁷ Pɛlbu wɔm daa ma dwanɩ maa kulɔ na kɩ tɩna tɩn. A ma ni wɛɛnu tɩɔ na ŋwɩ tɩn tɩna tu wɔm na tagɩ kɔ wɩ: «Ba yo.»

⁸ A ma nii a na sisɛŋ-fufunu. Wɔɔ na dɔgɩ ka baŋa ni tɩn yɩri mɔ yi Tɔɔni. Curu tɩtɩ maa tɔgɩ o kwaga. Ba ma jonɩ dam sɩ ba vu lɔgɔ baŋa ba gɔ nɔɔna bana maama wɔni nɔɔnɔ didɔa. Ba jɩgɩ dam sɩ ba pa nɔɔna kɩ jara ba gɔ daani, yi baá pa kana di gɔ badaara, sɩ yawɩɩɩ di gɔ badaara, yi ba daari ba pa jwaanɔ di gɔ nɔɔna badonnɛ.

⁹ Pɛlbu wɔm laan daa ma dwanɩ maa kulɔ na kɩ tɩnu tɩn.

Amɔ ma na Wɛ kaanɩm bimbim dɩm, yi a na balɔ ba dɛɛn na gɔ Wɛ cwɛŋɛ kam tɔgɩm ŋwaanɩ tɩn jwɛru na wɔ di tɛŋɛ ni. Ba dɛɛn gɔ bantɔ ba na kwaanɩ ba bri Wɛ cɩga kam tɩn ŋwaanɩ mɔ. ¹⁰ Ba ma ŋɔɔni baŋa baŋa ba wɩ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-Wɛ,
 nmɔ yi wɔ-pɔŋɔ tu mɔ di cɩga tu.

Nmu lagı sı kú yi maŋa koo mu,
 sı n di balu na wu lugu baŋa ni tin taani,
 sı n daari n pa balu na gu dibam tin na cam.»

¹¹ Ba laan ma kwe gwar-pwæn-didwaarɔ ba pa ba maama. Ba ma ta-ba ba wı: «Á taá wu yo á siə, sı á kogo kum laan ba ku puli ku ti. Benwaanı á donnə ta daari lugu baŋa ni, balu na maŋı sı ba wəli á kogo kum wunı tin. Bantu yi balu di na tɔŋı ba pa Wɛ tin mu, yi noona wó gu-ba ni ba na gu abam te tin.»

¹² A ma na Pəlbı wum daa na dwanı maa kulɔ na ki tirɔ tin.

Tıga kam laan maa tiini ka sisinji.

Wıa kam ma ji nazono tim tim ni gwar-zono te.
 Cana kam ma tiini ka ji nasɔŋɔ cwɛn cwɛn ni jana te.

¹³ Calıcwı sim ma siiri sı tı tıga ni,
 ni vu-diɔ na sugi kapıra ku pa ya siiri te tin.

¹⁴ Weyuu kum ma pri ku ke,
 ni ba na pri sara te tin.

Ku daari lugu baŋa pweeru maama di tıga kalu
 maama na wu nuɔɔ titari ni tin ma foori
 ti tigə je ni.

¹⁵ Fɔɔni laan ma zu noona maama lugu bana ni, ku na yi pwa di didɛera di pamaŋna yigə tiinə di nadunə di non-kamunə, ku wəli di gambe di balu na te ba titi tin maama. Ba maama laan ma duri ba vu ba səgi ba titi pweeru wunı di kandwa-gugwəeru wunı. ¹⁶ Ba laan ma loori kandwa yam di pweeru tim ba na səgi ti wunı tin, sı ti tı ba baŋa ni ti kwəli-ba. Ba maa wı: «Kwəli-na dibam, sı wulu wum na je paari yitunju kum baŋa ni tin daa yi na dibam, sı

Pølbu wum ban-zoŋo kum yi zanɪ kɔ yi dɪbam.
 17 Bɛŋwaanɪ dɛ dɪm yiə sɪ ba banɪ zanɪ nabiinə
 banɪ nɪ, yi nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wantɪ o lu.»

7

Wɛ nɔɔna na jɪgɪ Dɪ nyɪnyɔgɔ te tɪn

1 Kuntɔ na kɛ tɪn, a ma na Wɛ malesɪ sɪna na
 zɪgɪ tɪga banɪ sapala yana yam nɪ. Malesɪ sɪm
 maa jɪgɪ lɔgɔ banɪ viu kum maama, sɪ kɔ yi taa
 fulɪ kɔ paɪ je dɪ je tɪga banɪ nɪ naa nɪnɔ wɔnɪ,
 dɪ tweeru dɪ lɔgɔ banɪ nɪ.

2 A daa ma na Wɛ maleka kadoŋ na nunɪ wa-
 pulɪ je nɪ ka maa bɪna. Ka ma jɪgɪ Nwɪa-Tu
 Banɪ-Wɛ nyɪnyɔgɔ, sɪ ka pa balɔ na yi Dɪ nɔɔna
 tɪn. Ka ma toɔlɪ dɪ kwər-dɪa ka ta dɪ Wɛ malesɪ
 sɪna sɪm, Wɛ na pɛ-sɪ dam sɪ sɪ wantɪ sɪ cɔgɪ tɪga
 banɪ dɪ nɪnɔ kum tɪn, ka wɪ: ³ «Zɪgɪ-na. A ta
 yi cɔgɪ tɪga banɪ naa nɪnɔ kum naa tweeru tɪm
 dɪ. A cɔgɪ sɪ dɪ ba dɪ kɪ balɔ na tɔgɪ dɪ Tu Wɛ tɪn
 nyɪnyɔgɔ kum ba trə nɪ, sɪ dɪ daari.»

4 Amɔ laan ma ni balɔ na jɪgɪ Wɛ nyɪnyɔgɔ
 kum tɪn ni na ma te. Kɔ yi nɔɔna mɔrrɔ bi dɪ
 fiinna-tɪna (144.000) mɔ jɪgɪ Dɪ nyɪnyɔgɔ kum
 Yisrayɛlɪ tiinə dwi fugə-bɪle kum maama wɔnɪ.

5 Nɔɔna bam kuntɔ maa yi:

nɔɔna mɔrrɔ fugə-tɪle (12.000) Zuda dwi dɪm
 wɔnɪ,

nɔɔna mɔrrɔ fugə-tɪle (12.000) Ruban dwi dɪm
 wɔnɪ,

nɔɔna mɔrrɔ fugə-tɪle (12.000) Gadɪ dwi dɪm
 wɔnɪ,

6 nɔɔna mɔrrɔ fugə-tɪle (12.000) Aseeri dwi dɪm
 wɔnɪ,

nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Nɛfitali dwi dɪm wɔni,

nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Manasi dwi dɪm wɔni,

⁷ nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Simeyon dwi dɪm wɔni,

nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Leevi dwi dɪm wɔni,

nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Yisakaari dwi dɪm wɔni,

⁸ nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Zabulon dwi dɪm wɔni,

nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Zuzefu dwi dɪm wɔni,

nɔɔna murrɔ fugə-tile (12.000) Benzamen dwi dɪm wɔni.

Zan na nɛ kɔ-fɔɔ We-sɔɔɔ ni te tin

⁹ Kɔntɔ na ke tin, a ma daa na nɔn-kɔɔɔ, ku na tiini ku daga yi nɔɔn-nɔɔnɔ bá wanɪ nɔɔna bam o ga o ti.

Nɔɔna bam kɔntɔ nunji

tɪnɪ dwi tɛri tɛri maama wɔni,

dɪ nabiinə dwi maama wɔni,

dɪ je tɛri tɛri,

dɪ taana dwi maama wɔni mɔ.

Ba maa zɪgɪ paari jangɔɔɔ kum dɪ Pɛlbu wɔm yigə ni. Ba zɔ gwar-pwɛn-dɪdwaaru mɔ, yi ba daari ba ze kuru-vɔɔru ba jɪa ni. ¹⁰ Ba laan maa ɔɔɔni baɔa baɔa dɪ kwɛr-dɪa ba wɪ:

«Dɪbam Tu We mɔ je paari jangɔɔɔ kum baɔa ni.

Dɪntɔ dɪ Pɛlbu wɔm mɔ vrɪ nɔɔna sutaaɪ jɪɔa ni ba yagɪ.»

11 Wε malesı sum maama maa zıgı sı gilimi paarı jangəɟə kum dı nakwa bam, dıdaanı wəənu tına tıɬ na ɲwı tın. Sı maama laan ma kuni doonə sı cəɬı sı yuni tıga nı sı yəɟrı paarı jangəɟə kum sı zuli Wε sı wı:

12 «Kυ yı cıga mυ. Dıbam Tu Wε maɲı dı tıə dı zulə dı swan dı le kəm, kυ wəli dı paarı dı dam dı baarı, sı kυ taa ve maɲa kalυ na ba ti tın. Amina.»

13 Kuntυ na ke tın, nakwa bam dıdɔa ma bwe amυ o wı: «Nəɟna balυ na zυ gwar-pwən-dıdwaarυ tım tın yı bra mυ? Ba nuɲı yən mυ?»

14 A ma lər-o a wı: «Amυ tu, ta n brı-nı, sı nmυ mυ ye-ba.»

O laan ma ta o brı amυ o wı: «Nəɟna bantυ mυ yı balυ na nuɲı can-kamunə wənu lυgυ baɲa nı tın. Ba zarı ba gwaarυ tım dı Pəlbu wəm jana kam mυ yı ti pıri carı carı. 15 Kuntυ nan mυ pε bantυ ba ba zıgı Wε paarı jangəɟə kum yıgə nı, yı ba tıɲı ba pa-Dı wıa dı tıtı maama Dı səɲə kum nı. Wəɬ wəm o na je paarı jangəɟə kum baɲa nı tın wó pa ba jəni o woro nı.

16 Kana daa bá fəgı ka ja bantυ.

Na-nyəm dı nan bá ja-ba.

Wıa nan daa bá ja-ba,

naa fənyəgυ.

17 Bεɲwaanı Pəlbu wəm o na wə paarı jangəɟə kum je sum tıtarı nı tın wó ta nıi ba baɲa nı nı nayırv te.

O nan wó təgı ba yıgə o ja-ba o vu o pa ba nyə na bulı-yı dıɬ na paı ɲwıa tın wənu, yı Wε wó guguni ba yı-na maama.»

8

Pəlbu wɔm na dwani maa kɔlv o ma kweeli tin

¹ Pəlbu wɔm laan ma dwani maa kɔlv na ki turpe tin. Kɔ ma ki yiritititi Wε-sɔŋɔ ni mumaŋa finftun nɔnɛni luu cicoro te.

² A laan ma na malesi sirpe sim si na zigi Wε yigə ni tin. Ba ma kwe nabwaanɔ turpe ba pa si maama. ³ Maleka kadoŋ laan ma ba ka zigi Wε kaanum bimbim dɔm tee ni, yi ka ze sɛbu-sɔŋa zɔŋ-tanlaŋa. Ba ma kwe wəɛnu zanzan tɔlv lwəm na ywənə tin ba ki maleka kam zɔŋa kam wɔni, si ka wəli dɔ Wε nɔɔna bam maama loro kum. Ba pε-ka kɔntɔ, si ka kwe ka ja vu sɛbu-sɔŋa bimbim dɔm dɔ na zigi paari jangɔŋɔ kum yigə ni tin mɔ ka zwe ka pa Wε. ⁴ Ka na kwe ka zwe kɔntɔ tin, wəɛnu tum nyɔa kam maa tɔgi dɔ Wε nɔɔna bam loro kum ka nunji maleka kam ja ni ka yɔɔri ka diini Wε te. ⁵ Maleka kam ma daari ka pε mini bimbim dɔm baŋa ni ka su zɔŋa kam ni. Ka laan ma kwe ka dɔlv ka lo lɔgv baŋa ni. Ka na logi kɔntɔ tin, dɔa ma pipɔlv yi ka бага ka wuurə. Sɔɔ ma tiini kɔ gaalɔ, yi tɔga kam dɔ sisinji.

Malesi sim na wugi si nabwaanɔ tim te tin

⁶ Malesi sirpe sim maama laan ma ti si yigə, si si wu si nabwaanɔ tim. ⁷ Maleka kalɔ na yi dayigə tu tin ma wu ka nabɔnɔ kum. Ka na wugi-kɔ tin, dɔ-kambana dɔ mini dɔ jana na gwaanɔ daani tin ma cuuri lɔgv baŋa ni. Lɔgv baŋa pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwɔ ma di mini.

Tweeru tum di pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi di ma di mini, di ga-leeru maama.

⁸ Maleka kalɔ na sanɔ tin di ma wu ka nabɔɔ kum. Ka na wugi kuntu tin, ba ma kwe woɔɔ, ku na nyɔ di pu-kamunu yi ku jigi mini, ba dɔli ba di lugu baɔa na-fara bam wɔni. Na-fara bam pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi ma ji jana.

⁹ Wænu tɔlɔ maama na ŋwi na wɔni tin pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi ma ti, yi ba nabwæru tum di pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri didɔa ma cɔgi.

¹⁰ Maleka kalɔ na ki sitɔ tin ma wu o nabɔɔ kum. Calɔɔ-kamunu ka na jigi mini ni mɔɔli mini te tin laan ma nunɔ weyuu ni ka tu lugu baɔa bu-tɔli sum pɔɔrum kuni bitɔ kuri bidwi wɔni, di buli sum di wɔni. ¹¹ Calɔɔa kam kuntu yiri mu Calɔɔ-cia. Bwi sum kuntu na bam ma ji na-cɛera. Nɔɔna zanzan maa nyɔ-ba yi ba tɔa.

¹² Malesɔ sina tu wɔm di laan ma wu o nabɔɔ kum. Wia kam pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi ma cɔgi. Cana kam pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi di ma cɔgi, ku wæli di calɔwi sum di kuntu. Kuntu ma pa ti maama pɔɔrum kuni bitɔ kum kuri bidwi yi lim. Kuntu ŋwaanɔ pooni ma daa tæri de wɔni pɔɔrum kuni bitɔ kuri bidwi wɔni, wia di titu maama.

¹³ Amu laan ma nii a na kalɔɔ-zɔɔɔ na tiini ku jaanɔ baɔa baɔa. A ma ni ku na tagɔ baɔa baɔa ku wi: «Lɛeru! Lɛeru! Lɛeru lagi ti ba balɔ na zɔɔri lugu baɔa ni tin baɔa. Malesɔ sitɔ silɔ na daari tin na wugi si nabwaanɔ tum si pa ti kwæri zanɔ, lɛeru tum kuntu wɔ ba nabiinɔ baɔa.»

9

¹ Maleka kalu na yi banu tu tun laan ma wu ka nabonɔ kum. Amu ma na calicua na kwəri weyuu ni ka ba ka tu lugu banu ni. Ba ma kwe borbu ba pa-ka, si ka ma puri gon-canlunu kum ni dum. ² Ka na puri gonɔ kum ni dum tun, nyua maa yɔɔri ka pi ka nunji gonɔ kum wɔni, ni mini na daga yi di jigi nyua te tun. Nyua kam ma nunji ka li wia kam di weyuu kum maama. ³ Kayira laan ma nunji nyua kam wɔni ka jagi tiga banu je maama. Ka ma joni dam si ka na doni-m, si ku taa wɔɛ ni nonɔ na wɔɛ te tun. ⁴ Ba ma kaanu kayira kam si ka yi cogi lugu banu gaaru di tweeru naa vɔɔru dwi maama, si ka daari ka yaari noona balu na ba jigi We nyinyugu kum ba tra ni tun yiranu. ⁵ Ba nan wu pe-ka cwɛnɔ si ka gu noona bam kuntu. Ku yi si ka pa noona bam yira mu taa wiirɛ, si ku vu ku yi canu sinu. Ba yira yam wɔ ta wiirɛ ni nonɔ donum na wiiri te tun mu. ⁶ Manja kam kuntu ni noona bam wɔ ta lagi si ba ti, yi tɔɔni bá ja-ba. Baá ta beeri tɔɔni, yi tɔɔni ba lagi-ba.

⁷ Kayira kam maa nyi di ba na vɔgi sise si si vu jara je te tun. Ka yuni nyi di ka pugi sɛbu-sɛja yipwi mu te. Ka yibiyɛ maa yi ninɛɛni nabiinɛ yibiyɛ na yi te tun. ⁸ Ka yuuywe maa nyi di kaana yuuywe te, yi ka yɛlɛ nyi di nywɛɛnu yɛlɛ te. ⁹ Kayira kam nyɔɔna maa nyi di lu-pulwaru mu kwɛli-ya te. Ka vwana yam wuurim dum maa ku soo zanzan, ninɛɛni sisɛn-kɔgɔ mu vai trakooru si duri si maa ve jara je te. ¹⁰ Ka maa jigi nabilɛ ni nwaanu nabilɛ te. Ka mai nabilɛ yam kuntu mu ka doni noona ni nonɔ na doni te tun. Ka

nabilē yam mu paɪ ka jɪgɪ dam sɪ ka wantɪ ka yaarɪ nɔɔna, sɪ ba yɪra taa wiirə taan, sɪ kʊ vu kʊ yɪ canɪ sɪnu. ¹¹ Kayɪra kam maa jɪgɪ pɛ o na nii ka baɲa nɪ. Wɔntʊ mu yɪ maleka kalʊ na nii goŋ-canluɲu kʊm baɲa nɪ tɪn. Ka yɪrɪ dɪ Zwifə tiinə taanɪ mu yɪ Abadɔn. Ka yɪrɪ dɪm dɪ Grɛkɪ tiinə taanɪ maa yɪ Apoliyon. Yɪrɪ dɪm kʊntʊ kuri mu yɪ Cɔgɪnʊ.

¹² Mu dayigə læerʊ tɪm. Kʊ nan ta daarɪ læerʊ kuni bilɛ mu.

¹³ Maleka kalʊ na kɪ sɪrdʊ tɪn laan ma wu ka nabɔnɔ kʊm. Amʊ ma ni kwərə na nuɲi səbu-sɪɲa bimbim dɪm na zɪgɪ Wɛ yigə nɪ tɪn nyɪa yana yam wɔnɪ. ¹⁴ Kwərə kam ma ta dɪ malesɪ sɪrdʊ tu wʊlʊ na ze nabɔnɔ kʊm tɪn ka wɪ: «Vɛ, n bwəli malesɪ sɪna sɪm ba na lægə ba zɪgɪ Efratɪ bu-kamunu kʊm ni nɪ tɪn n yagɪ.»

¹⁵ Maleka kam laan ma vu ka bwəli malesɪ sɪna sɪm ka yagɪ. Sɪntʊ ya maɲɪ sɪ ti sɪ yigə mu sɪ ma cəgi maɲa kam kʊntʊ nɔɔ, sɪ ka ba ka yɪ. Sɪ laan ma zaɲɪ sɪ sɪ vu sɪ gʊ nabiinə pɔɔrɪm kuni bitʊ wɔnɪ kuri bɪdwɪ. ¹⁶ Amʊ ma lwarɪ malesɪ sɪna sɪm jara tiinə bam kɔgɔ kʊm ni na maɪ te tɪn. Kʊ yɪ miliyɔɔrʊ biə-yale mu (200.000.000), yɪ ba maama dɔgɪ sise. ¹⁷ A ma na sise sɪm dɪ sɪ diinə bam na yɪ te tɪn. Sise diinə bam maama jɪgɪ lu-pulwarʊ tɪlʊ ba na maa kwəli ba nyɔɔna ba kɪ jara tɪn mu. Luguru tɪm kʊntʊ maa tiini tɪ sɪnɪ nɪ mini na yɪ te tɪn. Tɪdaara maa yɪ nazom-pupweeru. Tɪdonnə dɪ maa yɪ nasɔnnʊ nɪ sun-muni te. Sise sɪm yuni tɪm maa nyɪ nɪ nywəənu yuni te. Mini dɪ nyɔa maa nuɲi sɪ niə nɪ. Ciribi dɪlʊ lwəm na dana tɪn dɪ maa nuɲə. ¹⁸ Wəənu

tum kuntu tito ma tu lugu bana nabiine wuntu, yi ti gu ba pcorim kuni bito wuntu kuri bidwi. Ku nan yi mini dum di nyua kam di ciribi dum na nunji sise sum niə ni tun mu gu-ba. ¹⁹ Sise sum niə yam mu pai si jigi dam, di si nabilə yam di. Si nabilə yam nyi di bisankwi mu te, yi ya jigi yuni ya maa yaari noona.

²⁰ Nabiine balu na daari yi wəənu tum kuntu dam wu gu-ba tun nan wu se si ba ləni ba wuru ba yagi wo-balwaaru tilu ba wubuna na lagi tun. Ba ta yoori ba zuli sutana mu, yi ba kwəri ba zuli wəənu tilu ba titi na ki di ba jia tun, ku na yi jwənə yalu ba na me səbu-sija naa səbu-pwənə naa can-na naa kandwa naa de ba ma ki tun. Jwənə yam kuntu nan ba nai, yi ya kwəri ya ba ni, yi ya waru ya vu di. ²¹ Noona bam kuntu ma wu se si ba ləni ba wu di ba non-gura kam di ba liri kikiə yam. Ba ta ma wu yagi ba boorim kam dum di ba nywuni dum.

10

Zan na ne maleka kam na ze ton-balaja te tin

¹ Amu daa ma nii a na We maleka kalu na dana tun. Ka ma nunji We-səŋo ni ka maa tuə. Ka me kunkwəənu mu ka ma kukwəri ka titi, yi manlaa-taja kikai ka yuu ni. Ka yibiyə nyi di wia mu, yi ka ne sum nyi di min-vogu na yi te tun.

² Maleka kam maa ze ton-balaja kalu na puri tun ka jija ni. Ka ma cwi ka jazim naga na-fara bam bana ni. Ka daari ka cwi ka jagwiə naga kam tiga bana ni. ³ Ka laan ma daari ka bagu bana bana, yi ka kwərə kam ki soo ni nyonjo na suuri te tun. Maleka kam na bagu kuntu tun, dua di ma bagu

kuni burpe. ⁴ Dva kam na bagu kuntu tin, amu maa lagi si a pupuni ka na tagu kulv tin a tiji. Amu laan ma ni kwere na hɔɔni We-sɔɔɔ ni ka wi: «Ta n cɔm, yi zaji n pupuni dva kam na bagu ka ta kulv tin.»

⁵ Maleka kalv amu ya na manɔ a na ka na kwe ka naga ka no na-fara bam baɔa ni yi ka no kadoɔ tɔga baɔa ni tin laan ma zaji ka jazim jɔɔa weeni, ⁶⁻⁷ yi ka du di We yiri ka wi: «Ku daa ba daani si We wɔbɔɔa yalv ya na sɔgi yi DI manɔ DI ta di DI nijɔɔnɔ bam tin laan ki, manɔ kalv maleka sirpe tu wɔm na wɔ wu ka nabɔɔo kum tin.

Baɔa-We nan mu jɔɔi ɔwɔa si ku taa ve manɔ kalv na ba ti tin.

Duntu mu ki weyuu di wɔɔnu tiv maama na wɔ ku wɔni tin,
yi DI kwari DI ki tɔga baɔa di ka wɔɔnu tim maama.

Duntu daa ta mu ki na-fara di wɔɔnu tiv maama na wɔ ba wɔni tin.»

⁸ Maleka kam na tagu kuntu tin, amu daa ma jooɔi a ni kwere kalv ya na hɔɔni We-sɔɔɔ ni tin. Ka daa ma ta di amu ka wi: «Ve maleka kalv na zigi na-fara bam baɔa ni di tɔga kam baɔa ni tin te, si n jɔɔi tɔn-balaɔa kalv na puri ka wɔ ka jɔɔa ni tin.»

⁹ A ma vu a ta maleka kam si ka pa-ni tɔn-balaɔa kam. Ka ma ta-ni ka wi: «Jɔɔi tɔɔo kum n di. Ku na wɔ nmu ni ni, ku ta sɔna ni tɔvɔv te. N nan na ligi-ku, ku laan wɔ ta cana mu n kana ni.»

¹⁰ Amu ma jɔɔi tɔn-balaɔa kam maleka kam jɔɔa ni a di a ni ni. Ka maa sɔna ni tɔvɔv te. Ku

daari, amu na ligi-ka tin, ka ma lani ka ji cam yiranu a kana ni. ¹¹ Ba laan ma ta ba bri-ni ba wi, amu daa ta manji si a tooli We kwera kam a bri wono kulub na lagu ku ki lugu baha dwi tiina zanzan wuni, didaani tuni zanzan di taana dwi zanzan tiina di wuni, di ba pwa di wuni tin mu.

11

We maana tiina bale na bri DI ciga kam te tin

¹ Ba laan ma kwe miu kulub ba na maa manji wænu tin ba pa-ni. Ba ma ta amu ba wi, a zaji a manji We-di-kamunu kum di ku kaanum bimbim dum a nii, si a daari a lwaru noona ni tite na wu We-di-kamunu kum wuni ba zuli-DI tin. ² Ba ma daari ba ta amu, si a yi manji kunkolok kulub na wu pooni ni We-dige kam yige ni tin, bejwaani ba kwe je sum kuntu ba ki dwi-ge tiina bam juna ni mu. Bantu nan mu wu ba ba taa kari tu kulub na yi We nyim tin wuni, ba nwanu wænu ba cogi si ku vu ku yi canu finna-sile (42). ³ We daa ma ta-ni DI wi: «Amu lagu a tuni noona bale mu si ba ba ba bri amu ciga kam. Bantu wu tooli amu kwera kam si ku yi da muru di bia yale di fustudu (1.260), yi baá zu gwar-zinzwara si ku bri ba na yaari te tin.»

⁴ We maana tiina bam kuntu mu bri Olivi tweeru tile tum, di min-zwænu tile tibu na zigu di Yuutu wulu na te lugu baha maama tin yige ni.

⁵ Mini mu wu nuji ba niu ni di cogi ba duna balu na kwaanu si ba ki-ba baloko tin. Wulu maama na lagu si o ki-ba baloko tin, baá gu-o kuntu don mu. ⁶ Bantu nan jigü dam si ba ja weyuu kum, si dua daa yi ta nia manja kam ba na wura ba tooli

Wε kwərə kam tın. Ba nan daa ta jıgı dam sı ba pa na ji jana. Ba ma ta jıgı dam sı ba pa yaara dwi maama ba nabiinə baŋa maŋa kalı maama ba na lagı tın.

⁷ Ba na tıolı Wε kwərə kam ba ti, varım wılb na zıbrı goŋ-canluŋu kım wınlı tın laan wó nunı o ba o ja jara dıdaanı ba, yı o wanı-ba o gı. ⁸ O na gı-ba, ba yıra yam wó ta tigi pooni yigə nı tıw kamunu kım wınlı. Yıra yalı na brı tıw kım kıntıw kırı cıga cıga tın mı yı Sodım dı Ezipi. Kı yı dáanı mı ba jaanı ba Yuutu wım ba pa tıbn-dagara baŋa nı ba gı.

⁹ Nıona laan wó nunı tınlı dwi maama wınlı, dı nabiinə dwi maama wınlı, dı taana dwi maama wınlı, dı je təri təri,

ba ba ba nii bantıw yıra yam na tigi da tın.

Baá ta nii ba yıra yam sı kı vı kı yı da yatı dı cicoro, yı ba bá se sı ba kwe-ba ba kı. ¹⁰ Balı na zıbrı lıgı baŋa nı tın wó ta jıgı wıpolo dı bantıw bale tıbnı dım. Ba ma wó kı kweera, yı ba daarı ba paı-da peera. Baá ta jıgı wıpolo, Wε nijıŋnə bam kıntıw bale ya na yaarı nabiinə lıgı baŋa nı dı Wε taanı dım ba na ŋıonı tın ŋwaanı. ¹¹ Da yatı dı cicoro kım na ke, Wε wó pa Dı siun kılı na paı ŋwıa tın laan ba kı zı ba yıra yam, yı ba jıori ba bı ba zaŋı. Fıbnı ma wó tiini dı ja balı maama na wó na-ba tın. ¹² Wε nijıŋnə bam bale laan ma ni kwərə na ŋıonı Wε-sıŋı nı ka wı: «Diini-na á ba yo.»

Kunkıŋı ma ba kı kwe-ba kı jıgı kı ma diini weyuu, yı ba dına bam zıgı ba nii-ba. ¹³ Kantıw

maɲa kam nɪ nɔɔ, tɪga baɲa maama wɔ tiini ka sisinji. Kɔ ma pa tu kum pɔɔrum kuni fugə wɔnɪ kuri bɪdwɪ cɔɔɪ maama. Tɪga kam sisinjim dɪm maa ɔv nɔɔna mɔrr-tɪrpe (7.000). Fɔvɔnɪ ma wɔ ja nɔɔna balɔ na daari tun, yɪ ba sɛ nɪ Yuutu Baɲa-Wɛ mɔ tiini Dɪ jɪɔ dam. ¹⁴ Mɔ lɛɛrɔ tɪlɔ na kɪ bɪle tu tun. Kɔ nan ta daari lɛɛrɔ tɪlɔ na wɔ kɪ bɪtɔ tu tun. Tɪ lagɪ tɪ ba lele mɔ.

Nabɔnɔ kɔlɔ na wugi kɔ ma kweeli tɪn

¹⁵ Maleka kalɔ na yɪ sɪrpe tu tɪn laan ma wu ka nabɔnɔ kɔm. Kwəri ma ɲɔɔnɪ Wɛ-sɔɲɔ nɪ baɲa baɲa sɪ wɪ: «Lɔɔv baɲa paari dɪm laan wɔ dɪ Yuutu Wɛ jɪɲa nɪ mɔ, dɪ Krisi wɔm Dɪ na tɔɲɪ tɪn jɪɲa nɪ. Paari dɪm kɔntɔ wɔ ta wɔra sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn.»

¹⁶ Nakwa fiinle-bana bam ba na je Wɛ yigə nɪ ba paari jangwaanɔ tɪm baɲa nɪ tɪn laan ma kuni doonə ba cɔɔlɪ ba yuni tɪga nɪ ba zuli Wɛ, ¹⁷ yɪ ba wɪ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baɲa-Wɛ,
nmɔ maɲɪ n wɔra mɔ pulim nɪ,
yɪ n daa ta wɔra maɲa maama.
Dɪ kɪ nmɔ le,
dɪ n laan na kwe n dam-fɔrɔ kɔm
n ma n te lɔɔv baɲa tɪn.

¹⁸ Dwi-ge tiinə balɔ na dai nmɔ nɔɔna tɪn tiini
ba jɪɔ ban-zɔɲɔ dɪ nmɔ.

Kɔ daari lele kɔntɔ nmɔ banɪ nan wɔ zanɪ dɪ ba.
Kɔ laan yɪ maɲa kalɔ nmɔ na wɔ di twa sarɪya
tɪn,
yɪ nmɔ wɔ pa balɔ maama na sɛ nmɔ tɪn na
pɛɛra.

Ku na yi nmυ nijonə bam dı balυ maama na yi
 nmυ nɔɔna yi ba kwari n yiri dım tın,
 ku na yi nɔn-kamunə naa nabwənə dı.
 Ku nan na yi balυ na cəgi lυgυ banja tın,
 manja yiə sı nmυ laan cəgi-ba dı.»

¹⁹ Ba na zuli Wε kuntυ ba ti tın, Wε di-kamunu
 kulυ na wυ DI sɔɔɔ nı tın ni laan ma pıri. Wε
 cullu tım na pıpıni kandwa yıra nı ti tıni daka
 kalυ wıni tın ma nai jaja. Dıa laan maa pıpıla,
 yi ka bagı ka wuurə. Tıga ma sisini, yi dı-
 kambana tiini ya tıi zanzan.

12

Prənyon-kınkagılı na zəli kaanı te tın

¹ Wo-kınkagılı laan ma nunı weyuu nı. Amυ
 ma na kaanı o na mε wıa o kukwəri o tıti nı
 gɔɔɔ te. Cana maa wυ o napra kuri nı. Ku daarı
 o ma pu yipugə kalυ na jıgi calıcwı fugə-sıle tın
 o yuu nı. ² Kaanı wım yi ka-puə mυ, yi o pugə
 kam vri sı o lυ. Ku na cana tın, o ma kaası bagı
 bagı.

³ Wo-kınkagılı dıdon daa ma nunı weyuu nı.
 Amυ ma na prənyon-kınkagılı, ku yi nasıɔ mυ
 yi ku jıgi yuni tırpe dı nyıa fugə. Yıpwı ma pu
 ku yuni tım maama banja nı. ⁴ Ku ma kwe ku
 nabılı ku ma vanı calıcwı sım pɔɔrım kuni bıto
 wıni kuri bıdwı ku kwəri weyuu nı ku dı tıga
 nı. Ku ma ba ku zıgi kaanı wılb na lagı o lυ tın
 yıgə nı, sı o na lυgi bu wım, sı ku kwe ku dı.
⁵ Kaanı wım ma lυ o bu wım, o yi bəkərə mυ.
 Wıntυ mυ wı ta te lυgυ banja dwi tiinə maama
 dı o dam. Kaanı wım na lυgi kuntυ tın, ba ma

kwe bu wɔm ba ja vu Wɛ te, Dɪ paari yitunɔ kɔm na wɔ mɛ tun. ⁶ Kaani wɔm laan ma duri o vu kagva yuu, jɛgɛ kalɔ Wɛ na maɲɪ Dɪ kwe sɪ Dɪ pa-o tun. Dɪ wɔ ta nii o baɲa ni je sɪm kuntu ni da mɔrɔ dɪ biɛ yale dɪ fusɪrdɔ (1.260).

⁷ Jara dɛɛn ma tɔ Wɛ-sɔɲɔ ni. Wɛ malesɪ dɪdɛɛrɔ wɔlɔ yɪrɪ na yɪ Misɛɛlɪ tun dɪdaani o kwaga malesɪ tiinɛ bam mu dɪ jara dɪ prɛnyon-kɪnkagɪlɪ dɪm dɪ dɪ kwaga malesɪ tiinɛ bam. ⁸ Prɛnyon-kɪnkagɪlɪ dɪm ma wɔ wani jara yam. Kɔ dɪ kɔ kwaga malesɪ tiinɛ bam ma daa wɔ nɛ jɛgɛ je Wɛ-sɔɲɔ ni. ⁹ Ba ma zɛli-kɔ Wɛ-sɔɲɔ ni ba dɔlɪ ba yagɪ lɔgɔ baɲa ni, dɪ kɔ kwaga malesɪ tiinɛ bam maama. Prɛnyon-kɪnkagɪlɪ dɪm kuntu mu yɪ bɪsankwɪa kalɔ na maɲɪ ka wɔra faɲa faɲa tun. Ka yɪrɪ nan mu yɪ Vwa-nyɪna pɛ, dɪ Sɔtaani, yɪ ka ganɪ lɔgɔ baɲa nɔɔna maama.

¹⁰ Amɔ laan ma ni kwɛr-dɪa na ɲɔɔnɪ Wɛ-sɔɲɔ ni ka wɪ: «Lele kuntu dɪbam Tu Wɛ vrɪ Dɪ nɔɔna sɔtaani jɲa ni. Wɛ ma brɪ Dɪ dam dɪ Dɪ paari dɪm na yɪ te tun. Krisi wɔm Wɛ na tɔɲɪ tun dɪ ma brɪ Dɪ dam dɪm. Bɛɲwaani wɔlɔ na yɛni o ɲɔɔnɪ o cɔgɪ dɪ ko-biɛ bam Wɛ yigɛ ni tun daa tɛrɛ. Wɔntɔ mu yɛni o zɪgɪ dɪ Tu Wɛ yigɛ ni o ɲɔɔnɪ o cɔgɪ ba yigɛ titɪ dɪ wɪa maama. Ba laan nan dɪ-o ba yagɪ. ¹¹ Dɪ ko-biɛ bam nan wan-o Pɛlbu wɔm jana kam nuɲim dɪm ɲwaani, dɪ ba na brɪ Wɛ cɪga kam tun ɲwaani mu. Ba ma sɛ sɪ ba kwe ba ɲwɪa ba ma lɛni tɔbɔni. ¹² Kuntu, abam balɔ maama na zɔbɪrɪ Wɛ-sɔɲɔ ni tun, á taá jɪgɪ wɔpɔlo. Kɔ daari, kɔ na yɪ lɔgɔ baɲa dɪ kɔ na-fara bam, lɛɛrɔ wɔ ba abam baɲa, bɛɲwaani vwa-nyɪna pɛ wɔm tu abam te, yɪ o tiini o jɪgɪ

ban-zoŋo lanyirani, beŋwaani o ye ni o da yam ge fiun mu.»

¹³ Prənyon-kinagili dim na lwarɪ ni ba zəli-ku ba yagi lugu baŋa ni tin, ku ma pe kaani wulu na lugi bəkərə kam tin kwaga ku pu. ¹⁴ Ba ma kwe kalon-zoŋo vwana yale ba pa kaani wum, si o ma jaani weeni o vu o yi kagwa kam yuu, jəgə kalu o na maŋi si o taa wura tin. Dáani mu We wó ta nii o baŋa ni bina yatɔ di cicoro, si prənyonɔ kum daa yi zaŋi ku ja-o. ¹⁵ Prənyonɔ kum ma twi na zanzan si ba vu ba pe kaani wum ba ja viiri, ni bugə na na duri te tin. ¹⁶ Tiga kam ma zəni kaani wum, yi ka puri ka ni ka nyɔ na balu maama prənyonɔ kum na twi tin. ¹⁷ Ku ma pa ku banɪ tiini di zaŋi di kaani wum. Ku laan ma vu si ku ki jara di kaani wum dwi tiinə balu na daari tin. Bantu mu yi balu na se We niə yam yi ba bri ni ba togi Zezi ciga kam tin. ¹⁸ Prənyon-kinagili dim laan ma vu di zigi na-fara bam ni ni.

13

Varim wulu na nuŋi na-fara wuni tin

¹ Amu daa ma na varim wodon o na nuŋi na-fara wuni. O jigi nya fugə di yuni turpe mu. O nya yam maama baŋa maa jigi yipwi. Ba ma pupɔni yira yalu na twi We tin o yuni tum yira ni. ² Amu na ne varim wum tin, o nyi di gweeru mu. O ne maa nyi di faa ne, yi o ni nyi di nyonɔ ni. Prənyon-kinagili dim laan ma kwe ku paari dim di ku dam-fɔɔ kum ku ki varim wum kuntu jɔŋa ni. ³ O yuu kum didwa maa tiini ku pogili ni o ya lagi o ti mu te, yi ku laan ba ku je. Ku maa

su nabiinə maama, yɪ ba tɔgɪ varɪm wɔm kɔntɔ kwaga. ⁴ Nɔɔna maama maa kuni doonə ba zuli prənyon-kɪnkagɪlɪ dɪm, dɪ kɔ na kwe kɔ dam dɪm kɔ pa varɪm wɔm kɔntɔ tɪn. Ba ma daari ba zuli varɪm wɔm dɪ, yɪ ba tɛ ba wɪ: «Nɔɔnɔ tərə o na maɪ dɪ varɪm wɔm. Nɔɔn-nɔɔnɔ nan bá wanɪ o kɪ jara dɪd-o.»

⁵ Ba ma pa varɪm wɔm cwəŋə sɪ o ŋɔɔnɪ kamunni o pa o tɪtɪ, yɪ o daari o twɪ Wɛ yɪrɪ. O ma jonɪ dam sɪ kɔ vu kɔ yɪ canɪ fiinna-sule (42).

⁶ O ma puli o ŋɔɔnɪ o gooni Wɛ, yɪ o twɪ Wɛ yɪrɪ dɪ Dɪ sɔŋɔ kɔm, kɔ wəli dɪ balɔ na zɔɔrɪ Dɪ sɔŋɔ kɔm nɪ tɪn. ⁷ Varɪm wɔm ma kwəri o jonɪ dam sɪ o kɪ jara dɪ Wɛ nɔɔna bam, sɪ o wanɪ-ba. O ma jonɪ dam sɪ o taa te lɔgɔ baŋa dwi tiinə maama, dɪ tɪnɪ dwi maama tiinə, dɪ taana dwi maama tiinə, dɪ je təri təri maama tiinə. ⁸ Nɔɔna balɔ maama na zɔɔrɪ lɔgɔ baŋa nɪ tɪn wó ta zuli varɪm wɔm kɔntɔ, kɔ na dai balɔ yɪra na pɔpɔnɪ ya tɪŋi ŋwɪa tɔnɔ kɔm wɔnɪ maŋa kam lɔgɔ baŋa daa ta na tərə tɪn yɪranɪ má mɔ bá zul-o. Kɔ nan yɪ Pəlbu wɔm ba na gɔ tɪn mɔ te tɔnɔ kɔm kɔntɔ.

⁹ Nan pɔrɪ-na á zwa sɪ á cəgi amɔ taanɪ dɪm: ¹⁰ Wɔlɔ maama na tu sɪ o dɔna ja-o ba kɪ ba na lagɪ te tɪn, baá ja kɔntɔ tu mɔ, o bá lu. Wɔlɔ maama dɪ nan na tu sɪ ba ma sɔ-zɔɔ ba gɔ-o tɪn, baá ma-kɔ mɔ ba ma gɔ-o, o bá wanɪ o lu. Kɔntɔ ŋwaanɪ Wɛ nɔɔna bam maŋɪ sɪ ba ta vɔ pu-dɪa mɔ, sɪ ba daari ba kɪ ba wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ.

Varɪm wɔlɔ na nunɪ tɪga nɪ tɪn

¹¹ Amɔ laan ma na varɪm wɔdonɪ o na nunɪ tɪga nɪ. O jɪgɪ nyɪa yale mɔ nɪ pibala nyɪa na yɪ

te tun. O maa ŋɔɔni ni prɛnyon-ƙɩnkagɩɩ dɩm na ŋɔɔni te tun. ¹² Dayigɛ varɩm wɔm ma pa-o wɔm dam-fɔrɔ kɔm si o ma tɔŋi, yi o daari o zigɩ o nii-o. O ma ma-dɩ o fin balɔ maama na zɔɔri lɔgɔ baŋa ni tun o pa ba zuli dayigɛ varɩm wɔlɔ yuu kɔm ya na pogili yi kɔ laan je tun. ¹³ Varɩm bile tu wɔm kɔntɔ ma tiini o kɩ wo-ƙɩnkagɩɩ yalɔ na dana tun. O ma pa mini nunji wɛyuu ni dɩ ba tɩga baŋa, yi nɔɔna maama na-dɩ. ¹⁴ O na nɛ cwɛŋɛ si o kɩ wo-ƙɩnkagɩɩ yantɔ don dayigɛ varɩm wɔm yigɛ ni tun, kɔ ma pa o wantɩ o ganɩ nɔɔna balɔ na zɔɔri lɔgɔ baŋa ni tun. O ma ta-ba si ba mɔ kamɔgɔ, si kɔ taa nyɩ dɩ dayigɛ varɩm wɔlɔ ba na mɛ sɔ-lɔŋɔ ba zagɩ o yuu ba pogili yi o ta ŋwi tun. ¹⁵ O ma daari o na cwɛŋɛ si o kɩ siun kamɔgɔ kɔm kɔntɔ wɔni, si kɔ taa ŋwi. O na kɩ kɔntɔ tun, kamɔgɔ kɔm maa wai kɔ ŋɔɔna, yi kɔ jigɩ dam si kɔ pa balɔ maama na vɩn si ba zuli-kɔ tin ti. ¹⁶ O ma pa nɔɔna maama kɩ nyɩnyɔgɔ ba jazɩna ni naa ba trɛ ni, kɔ na yi nabwɛnɛ dɩ nɔn-kamunɛ, naa nadunɛ dɩ yinigɛ tiinɛ, kɔ wɛli dɩ gambɛ dɩ balɔ na te ba titɩ tun dɩ. ¹⁷ Nɔɔnɔ na ba jigɩ nyɩnyɔgɔ kɔm kɔntɔ, o bɔ wantɩ o yɛgi wonɔ naa o kwe wonɔ o yɛgi. Nyɩnyɔgɔ kɔm kɔntɔ nan mu bri varɩm wɔm yɩri dɩm, naa nimoro kɔlɔ na bri o yɩri dɩm tun.

¹⁸ Yo seeni kɔ manɩ si n ta n jigɩ swan mu. Wɔlɔ na bɔŋi lanyɩranɩ tun, oɔ wantɩ o lwarɩ varɩm wɔm nimoro kɔm kuri na yi te tun. Nimoro kɔm bri nabiinu yɩri mu. Kɔ nan yi biɛ yardɔ dɩ fusɩrdɔ bardɔ mu (666).

14

Pɛlbu wɔm dɪ o nɔɔna bam

¹ Amɔ laan ma nii a na Pɛlbu wɔm o na zɪgɪ Siyɔn piu kɔm yuu nɪ. Nɔɔna mɔrrɔ bi dɪ fiinna-tɪna tɪm (144.000) maa tɔgɪ ba wɔ o tee nɪ, yɪ Pɛlbu wɔm yɪrɪ dɪm dɪ o ko yɪrɪ pɔpɔnɪ ba trɛ nɪ. ² A ma ni kwɛrɛ na ŋɔɔnɪ Wɛ-sɔŋɔ nɪ. Ka maa dwana nɪnɛnɪ na-fara na wuurɛ yɪ dɔa bagɪ te tɪn, yɪ ka nyɪ dɪ kwan-magɪna na magɪ ba kwaanɔ te tɪn. ³ Nɔn-kɔgɔ kɔm maa zɪgɪ kɔ yɔɔrɪ Wɛ paari jangɔŋɔ kɔm dɪ wɛənu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn dɪ nakwa bam. Ba maa leeni lɛŋ-dɔŋa kalɔ nɔɔn-nɔɔnɔ na bá wanɪ o zaasi-ka tɪn, kɔ na dai nɔɔna mɔrrɔ bi dɪ fiinna-tɪna tɪm yɪranɪ (144.000). Bantɔ mɔ yɪ balɔ Zezi na ŋwɪ ba lwarɪm jɪnɪ lɔgɔ baŋa nabiinɛ maama wɔnɪ tɪn. ⁴ Bantɔ nan mɔ cɪgɪ ba tɪtɪ dɪ wo-digirɪ kɛm, yɪ ba wɔ kɪ boorim. Bantɔ yɛni ba tɔgɪ Pɛlbu wɔm kwaga mɔ ba ve je sɪlɔ maama o na wú vu tɪn. Zezi mɔ ŋwɪ ba lwarɪm jɪnɪ nabiinɛ maama wɔnɪ, sɪ bantɔ da yigɛ ba ji Wɛ nɔɔna dɪ Pɛlbu wɔm dɪ nɔɔna. ⁵ Bantɔ nan wɔ fɔgɪ ba fɔ vwan. Ba ba jɪgɪ tusim.

Wɛ malesɪ sɪtɔ na tagɪ wɛənu tɪlɔ tɪn

⁶ Amɔ laan ma na maleka kadoŋ ka na jaanɪ weyuu nɪ. Ka maa jɪgɪ Wɛ kwɛr-ywɛŋɛ kalɔ na ba lɪrɪ maŋa dɪ maŋa tɪn ka tɔɔlɪ ka brɪ balɔ na zɔɔrɪ lɔgɔ baŋa nɪ tɪn, kɔ na yɪ je tɛrɪ tɛrɪ wɔnɪ, dɪ nabiinɛ dwi maama, dɪ taana dwi maama tiinɛ, dɪ tɪnɪ dwi maama tiinɛ.

⁷ Ka maa ηɔɔni di kwɛr-dia ka wɔ: «Kwarɔ-na Wɛ, sɪ á daari á taá pa-DI zulə, bɛɲwaanɪ maɲa kam yiə sɪ DI di nabiinə sariya. Nan kuni-na doonə á zuli Wɛ dɪlɔ na kɪ weyuu di tɪga baɲa di na-fara dɪdaani buli tɪn.»

⁸ Maleka kadoɲ ma saɲɪ ka kwaga, yɪ ka tɛ ka wɔ: «Tɔ-kamunu kulɔ yɪri na yɪ Babilɔni tɪn tua. Kɔ tɔ kɔ ti. Kɔntɔ dɛɛn mu yəni kɔ pa nabiinə dwi maama tɔɲɪ ba kɪ kɔ boorim kikiə yam, nɪ ba na nyɔɲɪ sa-dɛɛra ba su te tɪn.»

⁹ Maleka kalɔ na kɪ sɪtɔ tɪn di daa ma saɲɪ, yɪ ka tɛ di kwɛr-dia ka wɔ: «Nɔɔna balɔ maama na zuli varɪm wɔm di o kamɔɔo kum yɪ ba daari ba jɪɲɪ o nyɪnyɔɲɔ kum ba trə nɪ naa ba jɪɲa nɪ tɪn,

¹⁰ Wɛ ban-zɔɲɔ kum wó ba bantɔ baɲa, nɪɲɛɛnɪ ba logi sa-dɛɛra balɔ na wɔ pugi tɪn mu ba su zɔɲa ba pa ba nyɔ ba su te. Balɔ maama na sɛ varɪm wɔm kɔntɔ tɪn, mini di ciribi mu wó di-ba kɔ pa ba na cam zanzan. Baá yaari kɔntɔ Wɛ malesɪ sɪm yigə nɪ di Pəlbu wɔm yigə nɪ mu.

¹¹ Mini dɪm wó ta di-ba yɪ kɔ paɪ nyɔa zaɲɪ taan, baá yaari sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn. Balɔ maama na zuli varɪm wɔm di o kamɔɔo kum tɪn, di balɔ maama na jɪɲɪ nyɪnyɔɲɔ kulɔ na brɪ o yɪri dɪm tɪn, ba bá na siun wɪa di titɪ maama.»

¹² Kɔntɔ ηwaanɪ balɔ maama na yɪ Wɛ nɔɔna yɪ ba sɛ DI niə yam yɪ ba kɪ ba wɔ-dɪdɔa di Zezi tɪn maɲɪ sɪ ba zɪɲɪ di pu-dia mu.

¹³ Amɔ laan ma ni kwɛrə na ηɔɔni Wɛ-sɔɲɔ nɪ ka wɔ: «Nan pɔpɔni tintɔ: Kɔ na zɪɲɪ zɪm sɪ kɔ taa ve tɪn, balɔ na sɛ dí Yuutu wɔm yɪ ba ba ba tɪ tɪn wó ta jɪɲɪ yu-yoɲɔ.»

Wε Joro kum ma leri ku wı: «Ku yi cıga mu. Bantu wó sin di ba tituη-εεera yam, benwaanu ba kəm-laaru mu wó ta tıgı-ba.»

Wε sariya maηa kam na yi te tin

¹⁴ Amu laan ma nii a na kunkoηo ku yi naponηo, yi wulb na nyi di nabiin-bu tin je ku baηa ni. Səbu-sıηa yipugə ma pu o yuu ni, yi o daaru o ze sukoro kulb na jıgı ni tin. ¹⁵ Maleka kadoη daa ma nuηi Wε di-kamunu kum wunu. Ka toolı baηa baηa ka ta di wulb na je kunkoηo kum baηa ni tin ka wı: «Lıgı baηa faa kum laan bıgı ku ti. Ma n sukoro kum n ma n gwe faa kum, sı ku maηa kam yiə.» ¹⁶ Wulb na je kunkoηo kum baηa ni tin laan ma vuvugi o sukoro kum lıgı baηa ni o ma gwe faa kum.

¹⁷ Amu daa ma na maleka kadoη na nuηi Wε-sonηo di-kamunu kum wunu, yi ka di jıgı sukoro kulb na jıgı ni tin. ¹⁸ Maleka kalı di na nii mini baηa ni tin ma nuηi Wε kaanım bimbim dım ni, ka toolı di kwər-dıa ka ta di maleka kalı na ze sukoro kum tin ka wı: «Ma n sukoro kum n ma n gwəri tiu-biə balı ba na maa kı sana tin, sı lıgı baηa tiu-biə bam kuntu laan bıgı ba ti.»

¹⁹ Maleka kam laan ma ma ka sukoro kum ka ba maa gwəri lıgı baηa tiu-biə bam. Ka ma kwe-ba ka di kazı-zıηo wunu sı ka te, sı ku brı Wε ban-zıηo na wó ba nabiinə baηa te tin. ²⁰ Kazıgı kum zıgı tıv kum daa ni mu. Ba maa te tiu-biə bam ku wunu sı ba nyıa kam taa nuηə. Ba nyıa kam kuntu yi jana mu. Jana kam ma nuηi ka

pɛɛli tɪga ka duri ka vu nɪnɛɛni kilomɛtra biə-
yato (300), yɪ ka na luunə te tɪn, sisəŋə na zɪga
ka wɔni, ka yuu yɪranɪ mɔ wó ta nai pooni ni.

15

*Malesɪ sɪrɛ na jaanɪ yaara dwi təri təri sɪ ba
lɔgv baŋa te tɪn*

¹ Amɔ laan ma na wo-kɪnkagɪli didon wɛyuu
ni, dɪ na tiini dɪ dana yɪ dɪ ba jɪgɪ don. A ma na
Wɛ malesɪ sɪrɛ, sɪ didɔa didɔa jɪgɪ yaara dwi
təri təri mɔ, sɪ sɪ pa ya ja nɔɔna. Yaara yarɛ
yam kɔntɔ mɔ lagɪ ya ma kweeli, bɛŋwaanɪ
yantɔ na kɪ ya ti, Wɛ ban-zɔŋɔ kɔm laan wó ti.

² Amɔ ma daari a na woŋo kɔ na nyɪ dɪ nɪnɔ.
Kɔ maa nyɪna ni niu na nyɪni te tɪn, yɪ kɔ nyɪ
ni kɔ gwaanɪ dɪ mini mɔ te. Amɔ ta ma na balɔ
na wantɪ varɪm wɔm dɪ o kamɔgɔ kɔm kɔ wɛli
dɪ o yɪri dɪm nimoro kɔm dam dɪm tɪn. Ba zɪgɪ
nɪnɔ kɔlɔ na nyɪna lanyɪranɪ tɪn ni ni, yɪ ba
ze kwaanɔ tɪlɔ Wɛ na pɛ-ba tɪn. ³ Ba maa leeni
lɛŋə kalɔ na yɪ Wɛ tintɔŋnɔ Moyisi lɛŋə dɪ Pɛlbu
wɔm lɛŋə tɪn. Ba ma leeni ba zuli Wɛ ba wɪ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-Wɛ,
nmɔ titɔŋa yam tiini ya yɪ titɔŋ-kamunə,
ya ba jɪgɪ don.
Lɔgv maama Pɛ,
nmɔ cwe sɪm yɔɔri lanyɪranɪ,
sɪ tɔgɪ cɪga.

⁴ Yuutu Baŋa-Wɛ,
nɔɔn-nɔɔnɔ tərə o na bá kwarɪ nmɔ.
Nɔɔna maama nan wó ta zuli nmɔ yɪri dɪm.
Nmɔ yɪranɪ mɔ yɪ wɔ-pɔŋo tu cɪga cɪga.

Lɔgɔ baŋa dwi maama tiinə wó ba ba kuni doonə
 nmɔ yigə nɪ ba zuli-m,
 beŋwaanɪ nɔɔna maama wó na nmɔ tɪtɔŋa yam
 na jɪgɪ cɪga te tɪn.»

⁵ Kuntɔ kwaga nɪ amɔ ma na Wɛ-sɔŋɔ digə
 kam nɪ na pɔrɪ, yɪ ka yigə digə kam nɪ dɪ pɔrɪ.
⁶ Wɛ malesɪ sɪrpe sɪm sɪ na jɪgɪ yaara dwi tərɪ tərɪ
 kuni bɪrpe tɪn ma nunɪ digə kam wɔnɪ. Sɪ ma zɔ
 gwar-pwəənu tɪlɔ na tiini tɪ nyɪnɪ tɪn, yɪ sɪ daari
 sɪ vɔ səbu-sɪŋa kili sɪ nyɔɔna nɪ. ⁷ Wəənu tɪna
 tɪlɔ na ŋwɪ tɪn dɪdɔ laan ma zanɪ kɔ kwe səbu-
 sɪŋa zwɪ sɪrpe kɔ pa malesɪ sɪrpe sɪm. Zwɪ sɪm
 kuntɔ nan mɔ su dɪ Wɛ ban-zɔŋɔ kɔm. Dɪntɔ
 nan mɔ jɪgɪ ŋwɪa sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba
 ti tɪn. ⁸ Wɛ dam dɪm dɪ Dɪ paari-zulə yam ma pa
 nyɔa nunɪ ka su Dɪ digə kam nɪ maama. Nyɔa
 kam ma pa nɔɔn-nɔɔnɔ warɪ digə kam wɔ o zɔ,
 sɪ kɔ taa ve maŋa kam malesɪ sɪrpe sɪm na wó
 pa yaara kuni bɪrpe kɔm na wó ba kɔ kɪ kɔ ti
 tɪn.

16

Baŋa-Wɛ ban-zɔŋɔ kɔm na wó ba te tɪn

¹ Amɔ laan ma nɪ kwər-dɪa na ŋɔɔnɪ baŋa
 baŋa Wɛ digə kam wɔnɪ ka ta dɪ Wɛ malesɪ sɪrpe
 sɪm ka wɪ: «Kwe-na zwɪ sɪrpe sɪlɔ Wɛ ban-zɔŋɔ
 kɔm na wɔ sɪ wɔnɪ tɪn á ja vu á lo á yagɪ lɔgɔ
 baŋa nɪ.»

² Dayigə maleka kam ma kwe ka zɔŋa kam ka
 ja vu ka lo ka yagɪ lɔgɔ baŋa nɪ. Ka na logɪ kuntɔ
 tɪn, ŋwan-cɛɛra ma ja balɔ na jɪgɪ varɪm wɔm
 nyɪnyɔgɔ kɔm yɪ ba zuli o kamɔgɔ kɔm tɪn.

³ Maleka kalɔ na sanɔ tɪn ma lo ka zɔŋa kam ka yagɪ na-fara bam wɔni. Na bam ma ji ni tɔ jana na yɪ te tɪn. Wɔŋo kɔlɔ maama na zɔɔri na-fara bam wɔni tɪn ma ti.

⁴ Maleɪ sɪtɔ tu wɔm ma lo o zɔŋa kam o yagɪ bu-tɔli sɪm wɔni dɪ buli sɪm dɪ wɔni. Na bam ma ji jana. ⁵ Amɔ ma ni Wɛ maleka kalɔ na nii bwi sɪm baŋa ni tɪn na wɪ:

«Wɔ-pɔŋo Tu Baŋa-Wɛ,
nmɔ maŋɪ n wɔra pulim ni mɔ,
yɪ n daa n ta wɔra maŋa maama,
nmɔ kɪ cɪga dɪ n na vanɪ ba zwa te tɪn.

⁶ Bɛŋwaani bantɔ mɔ gɔ n nɔɔna bam dɪ n nijɔŋnɔ bam ba pa ba jana nunɪ.

Kɔntɔ mɔ nmɔ laan pɛ na ji jana sɪ ba dɪ nyɔ.
Mɔ kɔlɔ na maŋɪ dɪ ba kɛm dɪm tɪn.»

⁷ Amɔ ma daari a ni kwɛrɛ kadoŋ na ŋɔɔni Wɛ kaanɪm bimbim dɪm tee ni ka wɪ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-Wɛ,
nmɔ sariya yam yɔɔri lanyɪrani,
yɪ ya tɔgɪ cɪga mɔ.»

⁸ Maleka kalɔ na kɪ sina tɪn ma kwe ka zɔŋa kam ka lo ka yagɪ wɪa kam yɪra ni. Wɪa kam ma jɔŋi dam sɪ ka pa ka wulim dɪm baani nɔɔna.

⁹ Ka wulim dɪm na tiini dɪ baani nɔɔna bam kɔntɔ tɪn, ba ma ŋɔɔni ba twɪ Wɛ yɪri dɪ Dɪ na pɛ yaara yam kɔntɔ ja-ba tɪn. Ba nan wɔ lɛni ba wɔ dɪ ba kikiɛ yam sɪ ba daari ba zuli Wɛ.

¹⁰ Maleka kalɔ na kɪ sinu tɪn ma lo ka zɔŋa kam varɪm wɔm paari jangɔŋɔ kɔm baŋa ni. Lim ma ba dɪ li varɪm wɔm paari dɪm jɛgɛ kam maama. Nɔɔna ma dɔni ba yɛlɛ dɪ ba yaara yam.

¹¹ Ba ma ŋɔɔni ba twɪ Baŋa-Wɛ ba yɪra ŋwana

yam dɪ ba yaara yam ɲwaanɪ. Ba nan daa ta wɔ lɔni ba wɔ dɪ ba kikiə yam.

¹² Maleka kalɔ na kɪ sɪrdɔ tɪn ma lo ka zɔɲa kam ka yagɪ bu-zanɲa kalɔ yɪrɪ na yɪ Efratɪ tɪn wɔnɪ. Ka na bam ma wɪ, yɪ kɔ daari cwəɲə kɔ pa pwa balɔ na nuɲi wa-puli jəgə nɪ tɪn sɪ ba wanɪ ba bɛ. ¹³ Amɔ ma daari a na ciciribiə batɔ, ba nyɪ dɪ yoorə te. Ba dɪdɔba ma nuɲi prənyon-kɪnkagɪlɪ dɪm ni nɪ. Wɔdɔɲ dɪ ma nuɲi varɪm wɔm ni nɪ, yɪ dɪdɔba kam dɪ nuɲi varɪm wɔlɔ na pa o yɪ Wɛ nijonɲu yɪ o yagɪ o dai tɪn ni nɪ.

¹⁴ Ciciribiə bam kɔntɔ yɪ sɔtaani nɔɔna mu yɪ ba wai ba kɪ wo-kɪnkagɪla. Ba ma zanɪ ba vu lɔgɔ banɲa pwa bam maama te, sɪ ba maama la daani ba ti ba yigə ba kɪ jara dɪ Dam-fɔrɔ Tu Banɲa-Wɛ Dɪ dɛ kamunu kɔm dɛ nɪ.

¹⁵ Amɔ laan ma ni Zezi na ɲɔɔnɪ o wɪ: «Cəgi-na. A lagɪ a ba nɪ ɲwɪnɔ na dari o ba te tɪn mu. Wɔlɔ na fɔgɪ o cɪ o tɪtɪ tɪn wɔ ta jigɪ yu-yonɔ. Wɔlɔ na zɔ o gwaaru yɪ o yɪrɪ tɪn, amɔ na tuə, cavura bá ja-o nɔɔna yigə nɪ o na bá ta yɪ kalambolo tɪn ɲwaanɪ.»

¹⁶ Ciciribiə batɔ bam ma pa lɔgɔ banɲa pwa bam la daani jəgə kadoɲ nɪ. Ba maa bə jəgə kam kɔntɔ dɪ Zwifə tiinə taani ba wɪ, Amagɪdɔn.

¹⁷ Maleka kalɔ na kɪ sɪrpe tɪn laan ma lo ka zɔɲa kam viw wɔnɪ. Kwər-dɪa laan ma ɲɔɔnɪ Wɛ digə kam paari jangɔɲɔ kɔm jəgə kam nɪ ka wɪ: «Kɔ kɪ kɔ ti.» ¹⁸ Ka na tagɪ kɔntɔ tɪn, dɔa maa pɪpɪlɪ ka bagɪ ka wuurə. Sɔɔ ma tiini kɔ gaali, yɪ tɪga kam dɪ sisiɲə. Tɪga kam na tiini ka sisiɲi te tɪn ba jigɪ dɔɲ. Kɔ na puli manɲa kalɔ Wɛ na kɪ nabiinə tɪn, tɪga ta manɲi ka wɔ sisiɲi kɔntɔ

donj. ¹⁹ Tɔ-kamunu kɔɔɔ yɔrɔ na yɔ Babilɔnɔ tɔn ma yarɔ kuni bitɔ kɔ cɔgɔ. Lɔgɔ banja dwi tiinɔ tɔnɔ dɔm maama ma cɔgɔ. Wɛ ma wɔ swe tɔ-kamunu Babilɔnɔ ni nɔ yɔ Dɪ waari-kɔ. Dɪ ban-zɔŋɔ kɔm ma tiini kɔ ba tɔ kɔm banja, nɔnɛnɔ Dɪ logi sa-dɛera mɔ Dɪ su zɔŋa Dɪ pa kɔ nyo kɔ su te. ²⁰ Tɔga kalɔ maama na wɔ na-fara titari nɔ tɔn ma fɔɔrɔ ka tigɔ je nɔ, yɔ pweeru tɔm dɔ je, ba daa ba na-tɔ. ²¹ Dɔ-kamban-kamunɔ na duunɔ nɔ luuru te tɔn maa nunji weyuu nɔ ya tɔ nɔɔna banja nɔ. Nɔɔna bam ma ŋɔɔnɔ ba twɔ Wɛ, dɔ-kambana yam na pɛ ba na yaara zanzan tɔn ŋwaanɔ.

17

Ka-boro na dɔgɔ varɔm te tɔn

¹ Maleɔ sɔrɛ sɔɔ na jɔgɔ zwɔ sɔrɛ sɔm tɔn dɔdɔa ma ba ka ta dɔ amɔ ka wɔ: «Ba, sɔ a bri-m Wɛ na lagɔ Dɪ pa ka-bor-zɔŋɔ kɔm na cam te. Ka-boro kɔm kɔntɔ mɔ maa bri tɔ kɔɔ na lɔgɔ bwi zanzan ni nɔ tɔn. ² Lɔgɔ banja pwa bam yɔni ba kɔ boorim dɔ kɔntɔ mɔ. Balɔ na zɔɔrɔ lɔgɔ banja nɔ tɔn maa tiini ba kɔ boorim dɔ kɔ, nɔ nɔɔnɔ na nyɔgɔ sana o bugi te tɔn.»

³ Wɛ Joro kɔm ma ba amɔ te dɔ dam, Wɛ maleka kam ma ja-nɔ ka vu kagɔa yuu. Je sɔm kɔntɔ nɔ mɔ amɔ nɛ kaanɔ o dɔgɔ varɔm na yɔ nasɔŋɔ cwɛn cwɛn tɔn banja nɔ, yɔ yɔra yalɔ na twɔ Wɛ tɔn pɔpɔnɔ varɔm wɔm yɔra nɔ. O maa jɔgɔ yuni tɔrɛ dɔ nyɔa fugɔ. ⁴ Kaanɔ wɔm ma zɔ gwaarɔ tɔɔ na yɔ nasɔn-pupweeru dɔ nasɔnɔ cwɛn cwɛn tɔn. O yɔra maa jɔgɔ wɔɔnu zanzan tɔ na nyɔna, tɔ yɔ sɔbu-sɔŋa dɔ kandwa-ŋɔna mɔ.

O ma ze səbu-sɔŋa zɔŋa, yɪ ka ni su dɪ wo-zɔɔna yalɔ na brɪ o boorim kikiə yam. ⁵ Ba ma pɔpɔnɪ yɪrɪ dɪlɔ kuri na ba lwarɪ jaja tɪn o tri nɪ, yɪ dɪ wɪ:

«Babilɔnɪ kulɔ na yɪ tɔ-kamunu tɪn mu yɪ ka-bwəəru maama nu, dɪ lɔgɔ baŋa wo-zɔɔna maama nu.»

⁶ Amɔ nɛ nɪ kaanɪ wɔm nyɔgɪ Wɛ nɔɔna balɔ ba na gɔ Zezi cɪga kam ŋwaanɪ tɪn jana mu o su, nɪ o nyɔgɪ sana mu o bugi te.

Amɔ na nɛ-o kɔntɔ tɪn, kɔ ma tiini kɔ sɔ-nɪ. ⁷ Malɛka kam ma bwe-nɪ ka wɪ: «Kɔ sɔ nmɔ sɪ bɛɛ mu? Kɔ na yɪ varɪm wɔlɔ na jɪgɪ yuni tɪrpe tɪm dɪ nyɪa fugə kam tɪn, dɪ kaanɪ wɔlɔ na dɔgɪ o baŋa nɪ tɪn, amɔ wɔ pa n lwarɪ ba kuri na yɪ te tɪn. ⁸ Varɪm wɔlɔ nmɔ na nɛ tɪn ya ŋwɪ mu, o nan daa tərə. Kɔ daari sɪ o nunji gon-canluŋu kɔm wɔnɪ mu, sɪ o laan vu o cɔgɪm jəgə. Kɔ na yɪ balɔ na zɔvri lɔgɔ baŋa nɪ yɪ ba yɪra maŋɪ ya wɔ pɔpɔnɪ ya tiŋi Wɛ ŋwɪa tɔnɔ kɔm wɔnɪ maŋa kam lɔgɔ baŋa ta na tərə tɪn, ba na nɛ varɪm wɔm, kɔv sɔ ba maama. Bɛŋwaanɪ o dɛɛn ya ŋwɪ mu, o nan daa tərə. O nan wɔ joori o ba o nunji nabiinə yigə nɪ.

⁹ Nmɔ nan maŋɪ sɪ n ta n jɪgɪ wɔbɔŋa mu dɪ swan, sɪ n wanɪ n lwarɪ wəənu tɪntɔ kuri. Varɪm wɔm yuni tɪrpe tɪm brɪ pweeru tɪrpe mu. Tɪntɔ mu yɪ pweeru tɪlɔ kaanɪ wɔm na je tɪ baŋa nɪ tɪn. Yuni tɪrpe tɪm dɪ brɪ pwa barpe wɔŋo mu. ¹⁰ Pwa bam kɔntɔ banu maŋɪ ba tɔ mu. Ba dɪdɔa mu wura lele. Wɔlɔ na kweeli tɪn ta wɔ tu. O na tuə, o paari dɪm bá daanɪ zanzan. ¹¹ Varɪm wɔlɔ ya na ŋwɪ yɪ o laan daa tərə tɪn brɪ pe wɔlɔ na

kɪ ba wɔnɪ nana tɪn mɔ. Wɔntɔ yɪ pwa barɛ balɔ na de yigə tɪn wɔ nɔɔnɔ mɔ. O nan na tuə, o dɪ laan wó vu o cɔgɪm jəgə.

¹² Nyia fugə yalɔ nmɔ na ne tɪn brɪ pwa fugə mɔ. Pwa bam kɔntɔ ta wɔ jonɪ ba paarɪ dɪm. Ba nan wó ba ba jonɪ dam, sɪ ba tɔgɪ dɪ varɪm wɔm ba taa te nɔɔna sɪ kɔ manɪ dɪ manɪa finfɪn yɪranɪ. ¹³ Pwa fugə kam maama jigɪ wɔbɔɔɔ dɪdɔa mɔ. Ba ma wó kwe ba dam maama ba kɪ varɪm wɔm jɪɲa nɪ. ¹⁴ Ba ma wó kɪ jara dɪ Pəlbu wɔm. Pəlbu wɔm nan wó wanɪ-ba, o na yɪ wɔlɔ na yɪ yum tiinə maama Yuutu dɪ pwa maama Pɛ tɪn ɲwaanɪ. Balɔ na tɔgɪ dɪ wɔntɔ yɪ ba wanɪ jara yam tɪn mɔ yɪ balɔ o na manɪ o kuri sɪ ba taa yɪ o nɔɔna tɪn. Bantɔ mɔ tɔg-o dɪ cɪga.»

¹⁵ Malɛka kam daa ma ta dɪ amɔ ka wɪ: «Kɔ na yɪ bwi silɔ nmɔ na ne yɪ ka-boro kɔm je da tɪn, sɪ brɪ lɔgɔ banɪa tɪnɪ dwi maama dɪ dɪ nɔn-biə bam maama, ba na zɔɔrɪ je dwi təri təri yɪ ba ɲɔɔnɪ taana dwi təri təri tɪn mɔ. ¹⁶ Nyia fugə yalɔ nmɔ na ne tɪn dɪ varɪm wɔm tɪtɪ wó ta culi ka-boro kɔm. Ba nan wó vrɪ o wəənu tɪm maama o tee nɪ ba daar-o kalambolo, yɪ ba dɪ o ya-nwana yam, ba daarɪ ba zwe-o dɪ mini. ¹⁷ Baá cɔg-o, bɛɲwaanɪ Wɛ manɪ Dɪ pa ba wɔbɔɔɔ yɪ kɔntɔ mɔ. Kɔ yɪ Wɛ mɔ lagɪ sɪ ba kɪ ni-dɪdɪtɪ ba kɪ ba dam maama varɪm wɔm jɪɲa nɪ. Kɔ jigɪ sɪ kɔ taa yɪ kɔntɔ mɔ, sɪ kɔ vu kɔ yɪ manɪa kalɔ Wɛ taanɪ dɪm na tagɪ kɔlɔ tɪn na wó sɪnɪ kɔ ba kɔ kɪ tɪn. ¹⁸ Kɔ daarɪ kaanɪ wɔlɔ nmɔ na ne yɪ o yɪ ka-boro tɪn mɔ yɪ tɔ-kamunu kɔlɔ na te lɔgɔ banɪa pwa bam maama tɪn.»

18

Tv-kamunu Babilonu na cogi te tin

¹ Maleka kam na tagi kuntu ka ti tin, amu ma na maleka kadoŋ na nuŋi We-soŋo ni ka maa buɗi lugu baŋa. Ka maa jigi dam, yi ka tiini ka nyuna ka pa pooni zəŋi lugu baŋa maama ni.

² Ka ma tooli baŋa baŋa di kwər-dia ka wɪ:
«Tv-kamunu kulu yiri na yi Babilonu tin tva.

Ku tu ku ti.

Tu kum laan jigi ciciri-balwaarɔ jəgə mu,
yi ciciri-zoona dwi maama zuri da.

Zunə balɔ noona na culi yi ba ba lai tin dwi
maama laan zuri daani mu.

³ Lugu baŋa dwi maama ma tu tu kum kuntu
boorim cwe sim wɔni,
ni ba nyogi ku sa-deera mu ba su te.

Lugu baŋa pwa bam ma togi ba ki boorim di ku.
Lugu baŋa pipimpiinə ma tiini ba ji nadunə tu
kum kuntu ŋwaanɪ,

beŋwaanɪ ku noona bam soe si ba taa cogi səbu
zanzan.»

⁴ Amu laan ma ni kwərə kadoŋ na ŋooni We-
soŋo ni ka wɪ:

«Amu noona-ba,
nuŋi-na tu kum wɔni,

si á yi togi ku wo-balwaarɔ cwe sim,

si á yi togi á na ku cam dim.

⁵ Beŋwaanɪ ku wo-balwaarɔ tum daga zanzan,
ti danɪ da-baŋa ni ti yi weyuu.

We nan ye ku kəm-lwaanɔ tum maama ni ni.

⁶ Cogi-na tu kum si ku manɪ di kuntu na cogi
noona badonnə te tin.

Pa-na kú cε kú yíra ní sí kú dwæni kú na pε kú
cε nōona yíra ní te tɪn.

Fɪ-na-kú sí kú nyɔ sa-dεera balu na tiini ba dana
ba dwe kuntu sana kam kú na pai nōona
nyɔ tɪn.

⁷ Pipiri-na tɪv kum ywæni dɪm dɪ kú wo-laaru
tɪm,

sɪ tɪ joori tɪ jɪ cam dɪ yaara kú tɪtɪ ŋwaani.

Bɛŋwaani tɪv kum nyɪ dɪ kaani wulu na yæni o
tɛ o wɪ:

«Amu di paari mu,

yɪ kulukulu bá yaari-nɪ.

Amu dai kadəm,

yɪ a yigə bá fɔgi ka nywanɪ.»

⁸ Tɪv kum na bri kú tɪtɪ kamunni tɪn ŋwaani,
yaara dwi maama wó da yi-kú bɪdwɪ baɲa ní.

Yawɪ-balwaarɔ dɪ yi-nywana dɪ kana wó ba tɪ
ja-kú.

Mini dɪ ma wó di-kú.

Yuutu Baɲa-Wε jɪgi dam-fɔrɔ,

yɪ dɪntɔ mu lagi Dɪ di tɪv kum sarɪya.»

⁹ Kú na yɪ lugu baɲa pwa balu na tɔgi ba kɪ tɪv
kum boorim kikiə yam yɪ ba di ywæni daani tɪn,
ba na nε tɪv kum na jɪgi mini tɪn, baá ta keerə
yɪ ba fri ba tɪtɪ kú ŋwaani. ¹⁰ Ba na kwari kú
yaara tɪn ŋwaani, baá ta zɪgi yigə yigə yɪ ba nii
kú nyɔa kam. Baá ta coosə ba wɪ:

«Ei. Lεɛrɔ, lεɛrɔ!

Babilonɪ yɪ tɔ-kamunu mu,

yɪ kú tiini kú jɪgi dam.

Kú laan nan tu kú cɔgi lɪla,

maɲa finfɪn wɔnɪ.»

¹¹ Lugu baɲa pipimpiinə bam dɪ wó ta keerə yɪ
ba nywanɪ ba yigə tɪv kum cɔgum dɪm ŋwaani,

berɲwaani nɔɔn-nɔɔnu daa tərə sɪ ba taa yəgi ba zɪla yam. ¹² Zɪla yalɔ ba na jɪgɪ ba yəgi tɪn yɪ sɛbu-sɪɲa wəənu dɪ can-na-poŋo wəənu dɪ kandwa-ɲɔna, kɔ wəli dɪ gwaaru dwi təri təri, kɔ na yɪ gwar-ɲɔnnu tɪɔ na yɪ fifali, dɪ gwaaru tɪɔ na nyɪna, dɪ gwar-sɔnnu tɪɔ na yɪ cwɛn cwɛn tɪn. Ba ta maa jɪgɪ da-ɲwi dwi maama, dɪ wəənu tɪɔ zanzan ba na mɛ tuu yələ dɪ da-laaru dɪ can-na dɪ luguru dɪ kandwa yalɔ kaana na pui ba jia nɪ ba kɪ tɪn. ¹³ Ba ta maa kwəri ba jɪgɪ trali dwi maama, dɪ wəənu tɪɔ ba na zwe yɪ tɪ lwəm ywənə tɪn, kɔ wəli dɪ sana dɪ nugə dɪ dɪpɛ muni dɪ kamaana, kɔ wəli dɪ naani dɪ peeni dɪ sise dɪ sɪ trəkooru. Ba ta jɪgɪ gambe dɪ ba yəgə da.

¹⁴ Ba laan ma wó ta dɪ tɪɔ kɔm ba wɪ: «Wo-laaru tɪɔ maama nmɔ fra na zɔ tɪn daa tərə. Nmɔ jɪjɪguru tɪm dɪ n nɪnwaɲa kam maama laan je. Nmɔ daa n bá na wəənu tɪm kɔntɔ maɲa dɪ maɲa.»

¹⁵ Pipimpiinə balɔ na tiini ba na nyɔɔri tɪɔ kɔm baɲa nɪ tɪn wó ta zɪgɪ yigə yigə, ba na kwari kɔ yaara yam tɪn ɲwaani. Ba ma wó ta keerə, ¹⁶ yɪ ba coosi ba wɪ:

«Ei. Leerɔ, leerɔ!

Tɔ-kamunu kɔntɔ tiini kɔ jɪgɪ nɪnwaɲa.

Kɔ nɔɔna bam maa zɔɔri gwaaru tɪɔ na nyɪni tɪn,

dɪ tɪɔ na yɪ nasɔnnu cwɛn cwɛn tɪn,

yɪ ba pu sɛbu-sɪɲa wəənu dɪ kandwa-ɲɔna ba yɪra nɪ.

¹⁷ Kɔ jɪjɪguru tɪm maama laan ma ba tɪ cɔgɪ lɪla, maɲa finfɪn má wɔni.»

Ku nan na yi balu maama na co nabwæuru tin di ba yum tiinø, di balu na tɔgi nabwæuru tum ba pipi tin, di balu na zɔuri nabwæuru ba ve je tin, ba maama wó ta zigi yigø yigø mu ba nii tu kum.

¹⁸ Bantu na ne nyɔa kam na zaŋi tu kum baŋa ni tin, baá ta di kwær-dia ba wɪ: «Tu-kamunu kuntu ya ba jigi doŋ.» ¹⁹ Ba ma wó ta pe puuri ba lo ba yum ni, yi ba keeri ba coosi ba wɪ:

«Ei. Leeru leeru!

Tu-kamunu kuntu jijiguru tum ŋwaani mu pe balu maama na te nabwæuru tin ji nadunø.

Ku nan cɔgi maŋa finfin má wɔni.»

²⁰ Abam balu na zɔuri We-sɔŋo ni tin taá ki-na wɔpolo tu kum cɔgum dim ŋwaani. Abam balu na yi We nɔɔna tin, taá ki-na wɔpolo, ku wæli di We tintuŋna bam di Di nijonɔnø bam. We mu di tu kum sariya, yi Di pa abam bura.

²¹ We maleka kadoŋ kalu na tiini ka dana tin laan ma kwe kandwe kamunu ni nɔŋ-zɔŋo na yi te tin. Ka ma duli-ku ka yagi na-fara bam wɔni yi ka wɪ:

«Baá kwe tu-kamunu Babiloni di ba duli ba yagi kuntu doŋ mu,

yi nɔɔn-nɔɔnu daa bá na ku je.

²² Nɔɔna daa bá ta wu ku wɔni si ba taa magi kwaanu naa ba taa leenø, naa ba taa wui wi naa nabwaanu.

Gɔgɔ naa tituŋi dwi maama di daa bá ta wu ku wɔni,

yi nɔŋo kwæri di daa bá ta zaŋi ku wɔni.

²³ Min-zonjo mini di daa bá tarigi ku wɔni.

Kadiri sɔɔ di daa bá ki ku wɔni.

Tu-kamunu Babilɔnɩ pipimpiinɔ bam dɛɛn mu yɩ
 lɔɔ baɲa dɩdɛɛra yigɔ tiinɔ.
 Ku maa ma ku liri kikiɔ yam ku ganɩ lɔɔ baɲa
 dwi tiinɔ maama.
 24 Ku na yɩ Wɛ nijonɔnɔ dɩ Wɛ nɔɔna balɔ maama
 ba na ɔɔ tɩn,
 ba tɔɔnɩ dɩm zɩɔ tɩɔ kɔm kɔntɩ yɩra nɩ mu.
 Balɔ maama ba na ɔɔ lɔɔ baɲa nɩ tɩn caa wɔ
 jɔni tɩɔ kɔm kɔntɩ yuu nɩ mu.»

19

Nɔɔna na zuli Wɛ te Wɛ-sɔɲɔ nɩ tɩn

1 Amɔ laan ma ni kwɛr-dɩa ka na nyɩ dɩ nɔn-
 kɔɔ zanzan na ɲɔɔnɩ baɲa baɲa Wɛ-sɔɲɔ nɩ ba
 wɩ:

«Aleluya.

Vrɩm dɩ paari-zulɔ dɩ dam yɩ dɩbam Tu Wɛ nyɩm
 mu.

2 Dɩ sariya yam yɔɔrɩ lanyɩranɩ,
 yɩ ya tɔɔ cɩga.

Ku na yɩ ka-bor-zɔɲɔ kɔm,

Wɛ dɩ ku sariya yɩ ku na cam,

dɩ ku na pɛ ku boorim kikiɔ yam jagɩ je maama
 ya cɔɔ lɔɔ baɲa tɩn.

Wɛ ma waari-ku dɩ ku na ɔɔ Dɩ tintɔɲna bam
 tɩn ɲwaanɩ.»

3 Ba daa ma ta ba wɩ:

«Aleluya.

Mini na di-ku tɩn,

ku nyɔa kam wɔ ta zanɩ mu taan,

sɩ ku taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɩn.»

4 Nakwa fiinle-bana bam dɩ wɛɛnu tɩna tɩɔ na
 ɲwɩ tɩn laan ma kuni doonɔ Wɛ yigɔ nɩ ba zuli-
 Dɩ Dɩ paari jangɔɲɔ kɔm baɲa nɩ ba wɩ:

«Kv yí ciga mv. Aleluya.»

⁵ Kwərə kadoŋ laan ma ŋɔɔni paari jangoŋo kum jəgə kam ni ka wɪ:

«Abam balv maama na yí Wɛ tintuŋna tɪn,

taá zuli-na dɪbam Tu Wɛ.

Abam balv maama na kwari-DI tɪn,

kv na yí non-kamunə dɪ nabwənə,

á taá zuli-DI.»

⁶ Amv laan ma ni kwəri sɪ na nyɪ dɪ non-kogo zanzan na ŋɔɔni baŋa baŋa, yí kv dwana ni na-fara mv wuurə yí dɪa baga te. Kv maa ŋɔɔni kv wɪ:

«Aleluya.

Dɪbam Tu, Dam-fɔɔɔ Tu Baŋa-Wɛ mv te paari.

⁷ Pa-na dí taá kɪ wɔpolo dí cakɪ dí zuli Wɛ,

Pəlvu wɔm kadiri dɪm maŋa laan na yí tɪn ŋwaani.

O kaani wɔm ti o yigə sɪ o zɔ-o.

⁸ Ba kwe gwar-ŋɔnnv tɪlv na ba jɪgɪ digiru yí tɪ tiini tɪ nyɪna tɪn ba pa kaani wɔm zɔ.»

Gwaaru tɪm kɔntv nan mv brɪ Wɛ nɔɔna bam kəm-laaru tɪm na yí te tɪn.

⁹ Maleka kam laan ma ta dɪ amv ka wɪ: «Pɔpɔni tintv n tiŋi: Kv na yí balv ba na bəŋi sɪ ba tɔgɪ ba di Pəlvu wɔm kadiri candiə kam tɪn, bantv jɪgɪ yu-yoŋo.»

Ka daa ma ta ka wɪ: «Nmɔ na ni kulv maama tɪn yí Wɛ kwərə mv, yí ka yí ciga mv.»

¹⁰ Amv ma kuni doonə ka yigə ni sɪ a zuli-ka. Ka ma ta ka wɪ: «Yí kɪ kɔntv. Amv dɪ yí Wɛ tintuŋnv mv, ni nmɔ dɪ n ko-biə balv maama na brɪ ni ba tɔgɪ Zezi ciga kam tɪn dɪ na yí te tɪn. N maŋi sɪ n zuli Wɛ mv.»

Ku yi Zezi ciga kam kuntu mu pai We nijonə bam tooli DI kwərə kam.

Nɔɔnu na doɔi sisəŋ-pwəŋə baŋa ni te tin

¹¹ Amu laan ma nii a na We-sɔŋɔ ni na pɔri. A ma na sisəŋ-pwəŋə. Wɔɔɔ na doɔi ka baŋa ni tin yiri mu Wɔ-didɔa Tu di Ciga Tu. O na di nɔɔna sariya di o na kwəri o jaani jara te tin yɔɔri ku toɔi ciga mu. ¹² O yiə maa sɔni ni min-vɔɔ te. Səbu-siŋa yipwi zanzan ma pu o yuu ni. Yiri didon ma pɔpɔni o yira ni, yi nɔɔn-nɔɔnu yəri-di, ku na dai o titi yiranu. ¹³ Gwar-didɔɔ kulu o na zu tin ma bugi di jana. Ba maa bə-o ni We Bitara kam. ¹⁴ We-sɔŋɔ paman-kɔɔ kum ma pu o kwaga. Ba ma doɔi sise-pwəənu baŋa ni, yi ba zu gwar-pwəənu tɔɔ na lana yi ti ba jigi digiru tin. ¹⁵ Su-lɔŋɔ kulu na tiini ku jigi ni tin maa nɔŋi o ni ni. O nan wɔ ma-ku o ki jara di lɔɔ baŋa dwi tiinə bam maama o wani, yi o daari o taa te-ba di dam. O ma wɔ pa Dam-fɔɔ Tu Baŋa-We ban-zɔŋɔ kum tiini ku ba ba baŋa, nɔnɔni o kanu tiu-biə mu si o ma ki sana te. ¹⁶ Yiri didon ma pɔpɔni o gwar-didɔɔ kum yira ni di o cwe ni di wɔ: Pwa maama Pe, di yum tiinə maama Yuutu.

¹⁷ Amu laan ma na maleka kadoŋ ka na zigi wɔa kam titari ni. Ka ma tooli di kwər-dia ka ta di duurə di kalwəənu di zunə balɔ maama na di nwana tin ka wɔ: «Ba-na á la daani á di We candi-fara kam. ¹⁸ Ba-na á di pwa ya-nwana, di paman-didɔɔra di nɔn-biɛ ku wəli di sise di si diinə bam di nwana, di nɔɔna dwi maama, ku na yi gambe di balɔ na te ba titi tin di, ku wəli di nɔn-kamunə di nabwənə di nwana.»

19 Amu ma daari a na varum wum di lugu bana pwa bam maama di ba paman-kogo kum na lagu daani, si ba ki jara di wul na dogi sisəŋə kam bana ni tin di o paman-kogo kum. 20 Ba ma ja varum wum ba vo, di wul na bri ni o yi We nijonnu yi o yagi o dai tin. Wuntu ya mu ki wokinkagila dayigə varum wum yigə ni o ma o ganu balu na jigi varum wum nyinyugu yi ba zuli o kamogo kum tin. Ba ma kwe bantu bale ŋonni ba ja vu ba di min-nunuu wuntu. Ku yi ciribi mim mu. 21 Wul na dogi sisəŋə kam yuu ni tin maa ma su-lonjo kulu na nuni o ni ni tin o gu paman-kogo kulu maama na daari tin. Zunə balu maama na di nwana tin ma ba ba di ba ya-nwana yam ba su.

20

Ba ki sutaani pına digə ni bina muru

1 Amu laan ma na maleka kadoŋ ka na nuni We-sonjo ka maa tu lugu bana. Ka maa ze borbu si ka ma puri goŋ-canlunu kum ni dum, yi ka kwəri ka ze capun-zonjo. 2 Ka ma ja prənyon-kinkagili dum ka vo, si ka ja vu ka di goŋ-canlunu kum wuntu, si ku taa wu daani bina muru. Prənyonjo kum kuntu mu yi bisankwira kalu na manji ka wura faja faja tin. Kantu kam mu yi vwa-nyina pe, yi ka kwəri ka yi sutaani titi. 3 Maleka kam ma di-ku goŋ-canlunu kum wuntu ka pi. Ka ma daari ka kwəni booni dum ni, si ku yi wanti ku nuni ku daa ganu lugu bana dwi tiinə bam, si ku vu ku yi bina muru kum na wu ti tin. Manja kam kuntu na ke, ku manji si ba bwəli-ku ba yagi manja finfun yiranu.

⁴ Amu ma daari a na paari jangwaanu yi noona je ti bana ni. We ma pa-ba dam si ba di noona taani. A ma daari a na ba na goni balu yuni Zezi ciga kam di We kwere kam toolim nwaanu tin jwæru We tee ni. Bantu mu yi balu na wu se ba zuli varim wum naa o kamogo kum tin. Ba nan wu se ba ki varim wum nyinyogu kum ba tre ni naa ba ja ni. Ba ma joori ba bi ba na nwia, yi ba togi ba di paari di Zezi Krisi si ku yi bina muru.

⁵ Twa biim dum kontu mu yi dilu na de yige di ki tin. (Twa balu maama na daari tin ta wu bi mana kam kontu ni. Bina muru kum na tu ku ba ku ke mu bantu di laan wu bi.) ⁶ Balu maama na togi ba weli dayige twa biim dum wuni tin jigu yu-yogo, yi baá ta yi We titi noona. Tuuni dilu na lagi di ki bile tin daa ba ja-ba. Bantu wu ta zigi We di Zezi Krisi yige ni mu ba zuli-ba, yi baá togi di Zezi ba di paari si ku yi bina muru kum.

Ba cogi sutaani dam maama

⁷ Bina muru kum na tu ku ke, ba laan wu bweli sutaani ba yagi, si di nuni gon-canlunu kum ba na pi-di da tin wuni. ⁸ Di ma wu vu di ganu dwi tiine balu na wu lugu bana je sum maama ni tin. Tuuni dum kontu yira mu yi Gogi di Magogi. Sutaani ma wu pa ba la daani si ba ki jara, yi ba kogo kum non-bie wu ta daga ni bugu ni kasullu na yi te tin. ⁹ Ba ma wu nuni lugu bana je maama ni ba vu ba gilimi We noona bam kogo kum na lagi daani me tin. Tu kum kontu mu yi kulb We na soe zanzan tin. Mini laan ma nuni weyuu ni di ba di cogi We dona bam kogo kum maama. ¹⁰ Ba ma daari ba duli sutaani na ganu-ba tin ba

dɪ min-nɪnɪʊ kʊlʊ na jʊgɪ cɪrɪbɪ tɪn wɔnɪ. Kʊntʊ mʊ yɪ min-nɪnɪʊ kʊlʊ ba na maŋɪ ba dɪ varɪm wɔm dɪ wɔlʊ na brɪ nɪ o yɪ Wɛ nɪjɔŋnu yɪ o yagɪ o daɪ tɪn ba yagɪ kʊ wɔnɪ tɪn. Ba maama wʊ ta wɔ minɪ dɪm wɔnɪ ba yaari wɪa dɪ tɪtɪ maama mʊ, sɪ kʊ taa ve maŋa kalʊ na ba tɪ tɪn.

Wɛ na wʊ dɪ nɔɔna sariya DI ma kweeli te tɪn

¹¹ Amʊ daa ma na paari jangɔŋ-kamunu kʊlʊ na yɪ naponɔ tɪn dɪ wɔlʊ na je kʊ baŋa nɪ tɪn. Tɪga baŋa dɪ weyuu maama ma duri tɪ kɛ o yigɛ nɪ, yɪ tɪ daa tɛrɛ. ¹² Amʊ ma na balʊ na tɪgɪ tɪn, dɪdɛɛra dɪ nabwɛnɛ maama, ba zɪgɪ paari jangɔŋ kʊm yigɛ nɪ. Ba ma purɪ twaanʊ sɪ ba nii. Ba ma daari ba purɪ tɔnɔ kʊlʊ na yɪ Wɛ ŋwɪ-dʊŋa kam tɔnɔ kʊm tɪn. Ba ma dɪ twa bam taani sɪ kʊ maŋɪ dɪ ba na kɪ kʊlʊ tɪn, nɪnɛɛnɪ kʊ na pʊpʊnɪ kʊ tɪŋɪ twaanʊ tɪm wɔnɪ te tɪn. ¹³ Curu dɪ tʊbɪnɪ ma yagɪ balʊ dɪ na jaani tɪn. Na-fara bam dɪ ma pa twa balʊ na maŋɪ ba wɔnɪ tɪn cwɛŋɛ sɪ ba nunɪ. Ba ma dɪ twa bam kʊntʊ maama sariya sɪ kʊ maŋɪ dɪ ba na kɪ kʊlʊ tɪn. ¹⁴ Ba laan ma ja Tʊbɪnɪ dɪ Curu ba dʊlɪ ba dɪ min-nɪnɪʊ kʊm wɔnɪ. Min-nɪnɪʊ kʊm kʊntʊ yɪ tʊbɪnɪ bɪlɛ tu mʊ. ¹⁵ Nɔɔnʊ wɔlʊ maama yɪrɪ na maŋɪ dɪ wɔ pʊpʊnɪ dɪ kɪ Wɛ ŋwɪ-dʊŋa tɔnɔ kʊm wɔnɪ tɪn, baá dʊlɪ kʊntʊ tu ba dɪ min-nɪnɪʊ kʊm kʊntʊ wɔnɪ mʊ.

21

Zan na nɛ lʊ-dʊŋʊ te tɪn

¹ Amʊ laan ma na weyuu-dʊŋʊ dɪ tɪ-dʊŋa. Dayigɛ weyuu kʊm dɪ dayigɛ tɪga baŋa kam ma

ke, yi na-fara di daa tərə. ² Amu ma daari a na We titi tu kum ku yiri na yi Zeruzalem naduḡu tin. Ku ma nuḡi weyuu We tee ni ku maa tu luḡu baḡa. We ma kwe-ku lanyirani ni kaani na ti o yigə si o zu baru te tin. ³ Amu ma ni kwər-dia na ḡoḡu paari jangḡo kum seeni ka wi: «We titi soḡo laan mu wu nabiinə titari ni. Di nan wó ta wura di ba, yi baá ta yi Di noḡna. We titi wó ta wu ba tee ni yi Di nii-ba. ⁴ We wó guguni ba yi-na maama. Tuḡu di wu-cḡḡo di kərə di yaara daa bá ta wura. Dayigə wo-dwənu tum ke.»

⁵ Wulu na je paari jangḡo kum baḡa ni tin laan ma ta o wi: «Nii, amu laan pe wənu maama ji wo-duḡu mu.»

O daa ma ta di amu o wi: «Pupuḡu wənu tintu n tiḡi, beḡwaani taani dintu yi ciga mu yi di maḡi si noḡna se-di.»

⁶ O ma daari o wi: «Wənu tum ki ti ti. Amu mu yi pulim di gurim. Amu nan ta mu yi dayigə tu di tiim tu. Na-nyom na jigi wulu maama, amu wó pa kuntu tu nyo buli-yi dilu na na pai ḡwɛa tin zaani. ⁷ Wulu maama na wani baloḡo tin mu wó joni wo-laaru tum kuntu. Amu We wó ta nii-o, yi o taa yi a bu. ⁸ Ku daari, ku na yi balu na kwari cam tin, di balu na pipiri ba kwaga ba ya Zezi tin, di balu na ki wo-zoḡna, di balu na yi non-ḡura, di balu na boori tin, ku wəli di liri kərə, di balu na kaani jwənə tin, ku wəli di vwanyna dwi maama, bantu jəḡə mu yi min-nuḡu kulu ciribi na di ku woni tin. Kuntu mu yi tuḡu bile tu.»

Zeruzalem naduḡu kum na yi te tin

⁹ Maleka kadoŋ laan ma ba amɔ te. Ka nunji malesɔ sirpe sɔm wɔni mɔ, sɔlɔ na jigi zwi sirpe sɔm di sɔ wɔ yaara yarpe yalɔ na lagi ya ba ya ku ya ma kweeli tɔn. Ka ma ta di amɔ ka wɔ: «Ba, sɔ a bri-m ka-dɔɔrɔ wɔlɔ na yi Pɛlbu wɔm kaani tɔn.»

¹⁰ Maleka kam na tagi kɔntɔ tɔn, We Joro kum ma ba amɔ te di dam, yi ka ja-ni ka vu pu-zɔŋɔ kɔlɔ na yi baŋa baŋa tɔn yuu. Ka ma bri-ni We titi tiw kum, ku yiri na yi Zeruzalem yi ku nunji weyuu We te ku biɔni lɔgɔ baŋa tɔn. ¹¹ We paari-zulɔ yam ma pa tiw kum nyɔni lanyɔrani, ni kandwe-ŋɔni dilɔ yiri na yi Zasɔri yi di nyɔni pɔli pɔli ni niu na nyɔni te tɔn. ¹² Kɛbri-kamunu kɔlɔ na dwara tɔn ma lɔ ku kaagi tiw kum. Kɛbrɛ kam maa jigi niɔ fugə-yale. We malesɔ fugə-sile maa zigi niɔ yam kɔntɔ didɔa didɔa ni. Yisɔrayeli tiinɔ dwi fugə-bile kum yira ma pɔpɔni niɔ yam baŋa ni. ¹³ Tiw kum se sɔm maama jigi niɔ yato yato mɔ. Yato yɔɔri wa-puli seeni. Yato maa wɔ wa-puli jagwiɔ seeni. Yato maa wɔ wa-puli jazim seeni. Yato maa daari ya wɔ wa-zɔɔri seeni. ¹⁴ Tiw kum kɛbrɛ kam kuri ma cwi kandwa-pulwaarɔ fugə-tile baŋa ni. Pɛlbu wɔm tintɔŋna fugə-bale bam yira ma pɔpɔni pulwaarɔ tim kɔntɔ yira ni.

¹⁵ Maleka kalɔ na ŋɔɔni di amɔ tɔn maa ze sɛbu-sɔŋa nacɛgɛ sɔ ka ma maŋi tiw kum na mai te tɔn, di ku niɔ yam di ku kɛbrɛ kam di na mai te tɔn. ¹⁶ Tiw kum se sɔna sɔm maama mara sɔ mara mɔ. Maleka kam ma kwe ka nacɛgɛ kam ka ma maŋi tiw kum. Ku saŋa maama dwarim maa yi kilometra murr-tile di biɔ yale (2.200). Ku se

sum di ku weyuu maama dwarum mai daant mu.
¹⁷ Ka ma daari ka ma ka jija ka manji tuv kum
 kabre kam. Ka yi kantia kuni bi di finna-bina
 mu (144). Maleka kam na manji te tin yi bidwi
 mu di nabiinu na manji kantia te tin. ¹⁸ Ba logi
 kabre kam di kandwa-nya yalv yiri na yi Zasiri
 tin mu. Ku daari ba logi tuv kum titi di sabu-sija
 kalv na tiini ka lana fasti ni niu na nyuni te tin
 mu. ¹⁹⁻²⁰ Kandwa-pulwaarv tiv tuv kum kabre
 kam na cwi ti baji ni tin, ba me kandwa-nya
 dwi maama mu ba ma pupuri ti yira. Puloro
 maama jigi ku kandwe-nyuv mu, yi ya yira mu
 tintu:

1. Zasiri 2. Safiri
3. Kalisidvan 4. Emerodi
5. Sardonisi 6. Sardvan
7. Krisolidi 8. Berili
9. Topazi 10. Krisopasi
11. Yasinti 12. Ametisi.

²¹ Ku daari ba me kandwa-nya yalv yiri na yi
 peerli tin mu ba ki tuv kum nia fugə-yale yam
 bwəeru tum. Ku bwəeru tum maama yi peerli
 didva didva mu ba me ba ki. Tuv kum pimpat
 dum maa yi sabu-sija kalv na tiini ka lana ni niu
 na nyuni te tin.

²² Amv ma na ni We-digə təri tuv kum wuni,
 bejwaan Dam-foro Tu Baji-We titi di Pəlvu
 wum mu wura yi noona zuli-ba. ²³ Ba daa ba lagv
 si wia di cana daa ta zəji tuv kum baji ni, We
 paari-zulə yam pai tuv kum jigi pooni, yi Pəlvu
 wum di pai ku jigi pooni. ²⁴ Lvgv baji dwi tiinə
 maama wó taa jwi pooni dum kontv wuni. Lvgv
 baji pwa bam ma wó ja ba jijigv ba ba ba ki
 tuv kum wuni. ²⁵ De maama ba ma daa bá pi

tuv kum niə yam, beŋwaanɪ tɪga daa bá yi jəgə kam kuntu nɪ. ²⁶ Ba ma wú kwe lɔgɔ baŋa dwi tiinə zulə dɪ ba jɪjɪgɪrɔ maama ba ja ba ba kɪ da. ²⁷ Kɔ daari kulɔ maama na jɪgɪ digiru tɪn bá zɔ kɔ wɔ. Nɔɔnɔ wɔlɔ maama na kɪ wɔ-zɔɔna tɪn dɪ wɔlɔ maama na yɪ vwa-fɔrɔ tɪn bá zɔ kɔ wɔ. Balɔ yɪra na pɔpɔnɪ ya tɪŋi Pəlbu wɔm ŋwɪa tɔnɔ kum wɔnɪ tɪn yɪranɪ má mu wú zɔ tuv kum kuntu wɔ.

22

¹ Maleka kam ma daari ka brɪ-nɪ bu-tɔla kalɔ na na paɪ ŋwɪa tɪn. Na bam tiini ba lana yɪ ba nyɪnɪ nɪ niu te. Bu-tɔla kam na bam maa burə ba nuŋi Wɛ dɪ Pəlbu wɔm paari jangɔŋɔ kum tee nɪ ba duri tuv kum tɪtari nɪ. ² Tiu kulɔ biə na paɪ ŋwɪa tɪn maa zɪgɪ bu-tɔla kam jazɪm dɪ jagwiə nɪ. Tiu kum kuntu maa yəni kɔ ləri biə kuni fugə-bɪle bɪm maama wɔnɪ. Cana maama wɔnɪ kɔ ləri biə mu. Kɔ vɔɔrɔ tɪm ma mai kɔ soonɪ lɔgɔ baŋa dwi tiinə yɪ ba nai yazurə. ³ Wɔŋɔ kulɔ maama Wɛ na culi tɪn daa təri tuv kum kuntu wɔnɪ. Wɛ dɪ Pəlbu wɔm paari jangɔŋɔ kum mu wú ta wɔ tuv kum wɔnɪ, yɪ Dɪ tintɔŋna bam zuli-Dɪ. ⁴ Baá ta nai Wɛ yibiyə, yɪ Dɪ yɪrɪ dɪm wú pɔpɔnɪ ba trə nɪ. ⁵ Tɪga daa bá yi tuv kum nɪ. Ba bá ta lagɪ kanɪ sɪ sɪ taa zəŋi pooni, naa wɪa dɪ. Beŋwaanɪ Yuutu Baŋa-Wɛ tɪtɪ wú ta yɪ pooni Dɪ pa-ba. Baá ta tɔgɪ ba di paari sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.

⁶ Maleka kam daa ma ta dɪ amɔ ka wɪ: «Taanɪ dɪntɔ maama yɪ cɪga mu, dɪ maŋɪ sɪ nɔɔna sɛ-dɪ. Yuutu Baŋa-Wɛ mu yɪ dɪlɔ na zəni Dɪ nijɔŋnə bam dɪ Dɪ Joro kum yɪ ba tɔɔlɪ Dɪ kwərə kam

tɪn. Dɪntɔ mɔ tɔŋɪ Dɪ maleka sɪ ka ba ka brɪ Dɪ nɔɔna bam, sɪ ba lwarɪ kulɔ na lagɪ kɔ kɪ lele tɪn.»

Zezi ma biɪni lele

⁷ Cɛgi-na, Zezi tagɪ o wɪ: «Amɔ ma biɪni lele. Balɔ na sɛ Wɛ kwɛrɛ kalɔ na pɔpɔni tɔɔɔ kɔntɔ wɔni tɪn jɪgɪ yu-yoŋo.»

⁸ Amɔ Zan mɔ sɪni a ni wɛɛnu tɪm kɔntɔ, yɪ a kwɛri a na-tɪ. Kɔ maama na tu kɔ ba kɔ ti tɪn, a laan ma kuni doonɛ maleka kalɔ na brɪ-nɪ wɛɛnu tɪm kɔntɔ tɪn yigɛ ni sɪ a zuli-ka. ⁹ Ka ma ta dɪ amɔ ka wɪ: «Yɪ kɪ kɔntɔ. Amɔ yɪ Wɛ tintɔŋnɔ mɔ, ni nmɔ dɪ n ko-biɛ balɔ na tɔɔlɪ Wɛ kwɛrɛ kam tɪn dɪ balɔ maama na sɛ kulɔ na pɔpɔni tɔɔɔ kɔntɔ wɔni tɪn dɪ na yɪ te tɪn. N maŋɪ sɪ n zuli Wɛ mɔ.»

¹⁰ Ka daa ta ma ta dɪ amɔ ka wɪ: «Yɪ zanɪ n sɛgi Wɛ kwɛrɛ kalɔ na pɔpɔni tɔɔɔ kɔntɔ wɔni tɪn, pa nɔɔna lwarɪ-ka. Bɛŋwaanɪ maŋa yɪɛ sɪ wɛɛnu tɪm kɔntɔ sɪni tɪ kɪ. ¹¹ Kɔntɔ, wɔlɔ maama na kɪ balɔɔ tɪn, o dɪ nan ve yigɛ dɪ o tɪtɔŋ-balwaarɔ. Wɔlɔ maama na kɪ wo-digiru tɪn, o dɪ nan ve yigɛ dɪ o wo-digiru kɛm. Kɔ daari wɔlɔ na sɛ o kɪ lanyɪranɪ tɪn, o tiini o kwaanɪ o taa kɪ lanyɪranɪ. Wɔlɔ na yɪ Wɛ nɔɔnɔ tɪn, o tiini o kwaanɪ sɪ o taa kɪ Wɛ wɔbɔŋa na lagɪ te tɪn mɔ.»

¹² Cɛgi-na, Zezi tagɪ o wɪ: «A ma biɪni lele. A na tuɛ, a laan wɔ pa nɔɔnɔ maama ŋwɪrɔ tɪlɔ na maŋɪ dɪ o tɪtɔŋa tɪn.

¹³ Amɔ mɔ yɪ pulim dɪ gurim.

Amu ta mu yi dayigə tu di kwaga tu,
amu mu pulə yi a gurə.»

¹⁴ Balu na zari ba gwaaru ba pa ti puri pari pari tin jigi yu-yono. Bantu jigi cwəŋə si ba di tiu kulə biə na pai ŋwɪa tin, yi ba kwəri ba jigi cwəŋə si ba zu Wɛ titi tuv kum wu. ¹⁵ Ku daari, balu na wó manɪ tuv kum cicwəŋə ni tin mu yi balu na ki wo-zɔɔna di liri kərə, ku wəli di balu na boori tin, di balu na yi nɔn-gura tin, di balu na kaani jwənə tin, ku wəli di balu na soe vwa-fom yi ba ki vwan kikiə tin.

¹⁶ Zezi tagi o wɪ: «Amu mu tunɪ a maleka si ka ba ka bri abam balu na yi amu kɔgɔ kum nɔɔna tin wənu tintu maama. Amu yi wulə kuri na nuɪ Pe Davidi dwi dum wɔni tin. Amu yi titutu calɛva kalə yiri na yi nanɔgɔ yi ka nyɪni tin.»

¹⁷ Wɛ Joro kum di Zezi nɔn-kɔgɔ kum na nyɪ ni o ka-duburu te tin ma ta ba wɪ: «Nan ba.»

Wulə maama na ni kwərə kantv tin, si o di ta ni: «Nan ba.»

Na-nyom na jigi wulə maama tin, si o ba. Wulə maama na lagi si o nyo na balu na pai ŋwɪa tin, si o ba o jonɪ o nyo zaani.

¹⁸ Amu Zan nan lagi a kaani balu maama na cəgi wənu tiv na pɔpɔni tɔɔ kuntu wɔni yi ti yi Wɛ kwərə tin. Nɔɔnu na wəli wono tɔɔ kuntu taani dum wɔni, Wɛ wó pa o na yaara yalə tɔɔ kum na bri tin. ¹⁹ Nɔɔnu wulə nan na li wono tɔɔ kuntu wɔni di o yagi tin, Wɛ wó li o di yigə Di yagi, si o yi da o di tiu kulə biə na pai ŋwɪa tin naa o togi o zu Wɛ titi tuv kum wu ni tɔɔ kuntu na bri te tin.

²⁰ Wɔɔ na zigi wəənu tum kuntu ciga kam kwaga ni tin mu te o wi: «Kɔ yi ciga mu. A ma bɔni lele.»

Amina. Dɔ Yuutu Zezi, nan ba.

²¹ Dɔbam Yuutu Zezi yu-yoŋo kum wɔ ta wɔ abam maama tee ni.

Wε Tɔno dɪ kasum

Kasem (Kassem): Wε Tɔno dɪ kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9